

**ЗАХТЕВ ЗА ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ
УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**
експлоатације речног наноса на експлоатационом
пољу са спруда у кориту реке Западне Мораве на
стационажи од км 139+350 до км 139+700 на делу
к.п.бр.1375/1 К.О. Коњевићи и на делу к.п.бр.1 К.О.
Трнава - Град Чачак



Захтез за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину

МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
СЕКТОР ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА
Омладинских бригада 1 (СИБ 3)
11070 Нови Београд

Водопривредно друштво
ЗАПАДНА МОРАВА ДОО

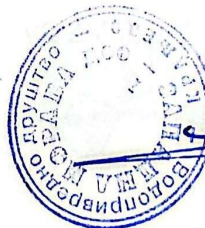
Бр. 469/1

14.07. 2025 год.
КРАЉЕВО

Захтев
за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину
експлоатације речног наноса на експлоатационом пољу са спруда у
кориту реке Западне Мораве на стационачи од км 139+350 до км
139+700 на делу к.п.бр.1375/1 К.О. Коњевићи и на делу к.п.бр.1 К.О.
Трнава - Град Чачак

јул, 2025. год.

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:
VD ZAPADNA MORAVA
DOO KRALJEVO
Цара Лазара 102
36101 Краљево



В. Ерац

Велизар Ерац

САДРЖАЈ

1.	ПОДАЦИ О НОСИОЦУ ПРОЈЕКТА	4
2.	ОПИС ЛОКАЦИЈЕ НАРОЧИТО У ПОГЛЕДУ ОСЕТЉИВОСТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ГЕОГРАФСКОМ ПОДРУЧЈУ МЕСТА ИЗВОЂЕЊА ПРОЈЕКТА И ПОДРУЧЈУ КОЈЕ МОЖЕ БИТИ ИЗЛОЖЕНО УТИЦАЈИМА..	5
	а) постојећег коришћења земљишта;.....	17
	б) релативног обима, квалитета и регенеративног капацитета природних ресурса у датом подручју;.....	17
	в) апсолутног капацитета природне средине, уз обраћање посебне пажње на мочваре, приобалне зоне, планинске и шумске области, посебно заштићена подручја (природна и културна добра) и густо насељене области;.....	18
3.	НАЗИВ, ОПИС И КАРАКТЕРИСТИКА ПРОЈЕКТА, У ТОКУ ЦЕЛОКУПНОГ ТРАЈАЊА ПРОЈЕКТА, УКЉУЧУЈУЋИ ПО ПОТРЕБИ, И РАДОВЕ НА ЊЕГОВОМ ЗАТВАРАЊУ, ОДНОСНО УКЛАЊАЊУ.....	18
	а) величина пројекта;.....	20
	б) могуће кумулирање са ефектима других пројеката;.....	25
	в) коришћење природних ресурса и енергије;.....	25
	г) стварање отпада;.....	25
	д) загађивање и изазивање неугодности;.....	26
	ђ) ризик настанка удеса, посебно у погледу супстанци које се користе или техника која се примењује, у складу са прописима.....	26
4.	ПРИКАЗ РАЗУМНИХ АЛТЕРНАТИВА КОЈЕ ЈЕ НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА РАЗМОТРИО И НАЈВАЖНИЈИХ РАЗЛОГА ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ, ВОДЕЋИ ПРИТОМ РАЧУНА О УТИЦАЈУ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	29
5.	ОПИС ЧИНИЛАЦА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ за КОЈЕ ПОСТОЈИ МОГУЋНОСТ ДА БУДУ ЗНАТНО ИЗЛОЖЕНИ РИЗИКУ УСЛЕД РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА УКЉУЧУЈУЋИ.....	30
	а) становништво.....	30
	б) флора.....	31
	в) фауна.....	31
	г) земљиште.....	31
	д) вода.....	31
	ђ) ваздух.....	31
	е) климатски чиниоци.....	31
	ж) грађевине.....	32
	з) заштићена природна, непокретна културна добра и археолошка налазишта.....	32
	и) пејзаж.....	32
	ј) међусобни односи наведених чинилаца.....	33

6.	ОПИС МОГУЋИХ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ (НЕПОСРЕДНИХ, СЕКУНДАРНИХ, КУМУЛАТИВНИХ, КРАТКОРОЧНИХ, СРЕДЊОРОЧНИХ И ДУГОРОЧНИХ, СТАЛНИХ, ПРИВРЕМЕНИХ, ПОЗИТИВНИХ И НЕГАТИВНИХ).....	34
	а) очекиване емисије и очекиване производње отпада.....	35
	(б) буке, вибрација, јонизујућа и нејонизујућа зрачења, светлост, топлота;.....	35
	(в) природе и количине емисија гасова са ефектом стаклене баште;.....	37
	(г) коришћење природних вредности, посебно земљишта, воде, биљног и животињског света у току извођења и експлоатације;.....	37
	(д) кумулативни утицаји пројекта и других спроведених, одобрених, повезаних или планираних пројеката;.....	38
7.	ОПИС МЕРА ПРЕДВИЂЕНИХ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА ИЛИ ОТКЛАЊАЊА СВАКОГ ЗНАЧАЈНОГ ШТЕТНОГ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	40
8.	НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ ИНФОРМАЦИЈА ОД 2-7.....	48
9.	ПОДАЦИ О МОГУЋИМ ТЕШКОЋАМА (ТЕХНИЧКИ НЕДОСТАЦИ ИЛИ НЕПОСТОЈАЊЕ ОДГОВАРАЈУЋЕГ СТРУЧНОГ ЗНАЊА И ВЕШТИНА) НА КОЈЕ ЈЕ НАИШАО НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА.....	48

Прилог 1 Кратки опис пројекта (попуњени упитник)

Прилог 2 Графички приказ микро и макро локације

Прилог 3 Извод из АПР-а и Лиценца

Прилог 4 Мишљења, услови сагласности и уговор

Прилог 5 Лист непокретности

1. ПОДАЦИ О НОСИОЦУ ПРОЈЕКТА

Привредно друштво: VD ZAPADNA MORAVA DOO KRALJEVO
Адреса: Цара Лазара, бр.102, 36101 Краљево

Емаил: zapadnamorava@mts.rs

Тел: /

Факс: /

МБ: 07489480

ПИБ: 100119036

Шифре делатности: 4120

Директор: Велизар Ерац

2. ОПИС ЛОКАЦИЈЕ НАРОЧИТО У ПОГЛЕДУ ОСЕТЉИВОСТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ГЕОГРАФСКОМ ПОДРУЧЈУ МЕСТА ИЗВОЂЕЊА ПРОЈЕКТА И ПОДРУЧЈУ КОЈЕ МОЖЕ БИТИ ИЗЛОЖЕНО УТИЦАЈИМА

Основу за истраживање утицаја на животну средину увек мора представљати конкретна просторна целина са свим својим специфичностима које постоје у оквиру претходно утврђених просторних граница и које се огледају у карактеристикама природних и створених чинилаца. Носилац пројекта VD ZAPADNA MORAVA DOO KRALJEVO из Краљева вршиће радове на површини од 17.920 м² на делу к.п.бр.1375/1 К.О. Коњевићи и на делу к.п.бр.1 К.О. Трнава - Град Чачак, уписане у Служби за катастар непокретности Чачак листове непокретности број 598 К.О. Коњевићи и 262 К.О.Трнава. Катастарска парцеле по култури река, па начину коришћења води се као спруд, а по врсти земљишта земљиште и грађевинском подручју у својини Републике Србије у закупу VD ZAPADNA MORAVA DOO KRALJEVO

Макролокацијски показатељи:

Град Чачак се налази у средишњем делу централне Србије, територија општине Чачак захвата површину од 636 км².

У граду Чачку живи 105612 становника, просечна старост износи 44,45 (42,96 код мушкараца и 45,84 код жена). У насељу има 40081 домаћинстава, а просечан број чланова је 2,3

Број становника у граду Чачку

Попис 1991.г.	Попис 2002.г.	Попис 2011.г.	Попис 2022.г.
116808	117072	115337	105612

<https://www.stat.gov.rs/>

Број домаћинстава у граду Чачку

Попис 1991.г.	Попис 2002.г.	Попис 2011.г.	Попис 2022.г.
36912	39404	39409	40081

<https://www.stat.gov.rs/>

Град Чачак има повољан саобраћајно - географски положај, јер се налази на раскрсници путева између западне, југозападне и централне Србије, односно Шумадије. Путна мрежа у дужини од 505 км, од чега је 341 км савременог коловоза је задовољавајућа. Привредном и културном развоју овог краја доприносе међународни магистрални пут Београд - Чачак - Ужице - Златибор - Црна Гора и железничка пруга Пожега - Сталаћ. На ове саобраћајнице прикључује се неколико прометних путева, па се у Чачак релативно лако стиже из више праваца.

Територију града пресеца железничка пруга нормалног колосека која долином западног Поморавља спаја две веома важне железничке комуникације: пругу Београд - Бар код Пожеге на западу и међународну пругу Београд - Ниш - Солун код Сталаћа.



Путна мрежа

Град Чачак у свом јужном делу захвата део динарске Србије, односно планине Овчар и Јелицу. У северозападном делу захвата планинску област северозападне Србије, где су Каблар и подгорина Маљена и Сувобора. град Чачак захвата географски простор од 43°44' до 44°01' северне географске ширине и од 20°07' до 20°38' источне географске дужине. Град Чачак се налази на 43°53' северне географске ширине и 20°21' источне географске дужине.

Битна карактеристика рељефа јесте да се налази на контакту Шумадије и унутрашњих Динарида. Надморска висина се креће од 204 м (ушће Бресничке реке у Западну Мораву) до 985 м (највиши врх планине Овчар). Град Чачак лежи на надморској висини од 242 м. Западно Поморавље, односно Чачанска котлина, представљају за потенцијал за развој пољопривреде, а ту су резерве мрко - лигнитног угља, врло повољни услови за развој саобраћаја и насељавање, затим погодни терени за изградњу и ширење насеља (за изградњу индустријских, стамбених и других објеката комуналне инфраструктуре).

Територија града Чачка, у погледу рељефа, може се поделити на:

- Чачанску котлину са надморском висином од 200 до 300 м која представља морфолошку целину;

- Брежуљкасто - брдски предео са надморском висином од 300 до 500 м;
- Планински предео од 500 до 985 м.

- Чачанска котлина на територији града оивичена је планинама Овчар и Каблар са запада, Јелицом са југа и Вујном и Буковицом са севера. Дужина Чачанске котлине од Овчарско - Кабларске клисуре до краљевачког сужења износи око 40 км, средња ширина око 5,5 км, а укупна површина износи нешто преко 270 км². Град Чачак се налази у централном делу Чачанске котлине на обалама Западне Мораве.

- Брдско - брежуљкасти предео део је територије која чини прелаз између равничарског и планинског предела и захвата скоро трећину територије града Рашчлаћен речним долинама, даје утисак благо заталасаног земљишта које се спушта у Чачанску котлину. На њеним падинама се налазе бројни засади воћњака и винограда који у пролеће и јесен привлаче својим цветним мирисима и плодовима.

- Планински предео по пејзажној разноликости, облику и висини, биљном и животињском свету, поседује посебне природне вредности. Издвојићемо планине Јелицу, Овчар, Каблар и Вујан.

Јелица је најдужа планина у чачанском крају (929 м). Пружа се правцем северозапад - југоисток у дужини од 30 км. Представља природну границу између брдско - брежуљастог Драгачева на југу и Чачанске котлине на северу. Највиши врх Јелице је Црна стена (929 м). Познати су још врхови: Вериње (874 м), Градина (846 м), Рајачки вис (818 м) и Стјеник (789 м). Подножје планине је под ораницама и воћњацима, док су у вишим пределима храстове и четинарске шуме са солидним фондом дивљачи. Јеличке стране се спуштају у косе између којих су питоме долине. Преко њених превоја изграђени су путеви још од старина који спајају Моравску низију са Драгачевом.

Овчар (985 м) је највиша планина на територији општине. Од Јелице је одвојен преседлином Стражевица (610 м) са које се врло стрмо диже купасти врх. Претежно је састављен од кречњака и доломита кроз које је избила дебела жица еруптивних стена. На стрмој кречњачкој страни, према Западној Морави, усечена је Овчарско - Кабларска клисура.

Каблар (885 м) је сачињен од дијабаза, рожнаца, кречњака и серпентина. На југу је одвојен од Овчара дубоко усеченом Овчарско - Кабларском клисуром. Ова јужна, готово гола, стрма и кршевита страна у клисури, је јако врлетна и на више места окомита. Високе, голе литице уздижу се над Моравом неколико стотина метара. На овој страни се налази и планинска стаза која води до пећине под самим врхом. Северне падине су благе и постепено прелазе према подгоринама планина Маљен и Суворбор. Подножје планине (изузев јужних падина) је под ораницама, воћњацима и пашњацима, док су виши предели под шумом.

Вујан (857 м) представља планински венац који одваја Чачанску котлину на југу од таковско - рудничког краја на северу. Расчлањен је на више планинских врхова, као што су Велики Вујан (857 м), Буковик (850 м) и Острица (802 м). У подножју су, по косама, језерски седименти. У вишим пределима су шуме, док су нижи предели искрчени за оранице, воћњаке и пашњаке.

Планински предео северозападно од Каблара, представља подгорину Маљена и Сувобора на територији општине Чачак, чија надморска висина, углавном, прелази 800 м. Терен је испресецаан речним токовима и рашчлањен живописним речним долинама Каменице и Чемернице. Изграђен је, углавном, од вододрживих стена (шкриљци), затим серпентина и прекривен је вегетацијом (шуме, ливаде и пашњаци). Просечна надморска висина терена је преко 600 м. Истичу се врхови: Вјетриња (797 м), Велико поље (829 м), Годун (824 м) и Шиљаковица (808 м).



Чачак на карти Србије

У климатском погледу град Чачак припада умерено - континенталном типу. Његов географски положај, у Западно - моравској котлини са брдско - планинским залеђем, условљава благу умерено - континенталну климу до 700 м надморске висине, а изнад ње субпланинску.

Најтоплији месец је август (просечна температура ваздуха је 22,7°C), а најхладнији је јануар (0,04°C). У јуну, јулу и августу максималне температуре прелазе и 30°C, а просечне у том периоду износе око 22°C. Јесењи месеци топлији су од пролећних и често веома погодни за посету и боравак у овом граду.

Инсолација или трајање сунчевог сјаја овде износи 1956 сати годишње. Најсунчанији је месец јул, са просеком од 278,9 сати, а најоблачнији децембар са свега 57,9 сати. У вегетационом периоду дужина трајања сунчевог сјаја је 1371,8 сати. Лети је дужина трајања сунчевог сјаја 788,1 сат а зими 214,1 сат.

Средња годишња температура ваздуха је 10,47°C. Најхладнији је месец јануар са средњом температуром ваздуха 1,2°C. Најтоплији је јул са 21,0°C. Годишња амплитуда је 22,2°C. Поред тога осећа се маритимни утицај са тенденцијом померања максимума за август, па је и јесен топлија (11,2°C) од пролећа (10,3°C).

Ветрови у Чачку и околини нису јаки. Најчешћи су северни са 84%, северозападни са 81%, док најмању учестаност има југозападни са 20%, па североисточни са 23%, и јужни са 28%. Брзина ветра је различита и креће се у просеку од 2,3 м/сек код северног, до 1,4 м/сек код западног. Највећа средња брзина ветра јавља се у марту и износи 0,9 м/сек, а најмања у септембру, октобру и децембру са 0,4 м/сек. Посматрано по годишњим добима, средња брзина ветра зими и у јесен износи 0,5 м/сек, а у пролеће и у лето 0,6 м/сек.

Влажност ваздуха износи 88,4% годишњег испаравања у вегетационом периоду, док је у летњим месецима, од јуна до августа 53,6% годишњег испаравања, што је много више него у зимским месецима. Годишњи ток релативне влажности, указује на умерену влажност ваздуха на подручју Чачка и околине. Средња вредност за годину је 80,7%, а у свим месецима је просечно већа од 70,5%. Међутим, у августу је најнижа средња месечна вредност релативне влажности са 70,5%, а у децембру је највиша и достиже вредност 91,4%.

Облачност на подручју општине Чачак показује да је најведрији месец август а најоблачнији је децембар. Годишњи ток облачности показује извесно подударање са годишњим током релативне влажности, а скоро обрнут ток у односу на годишње кретање температуре ваздуха. Ведрих дана са средњом дневном облачношћу (мањом од 4,0) има годишње 20,8%. У вегетационом периоду је честина ових дана у износу од 16,2%. Мутних дана са средњом дневном облачношћу већом од 8,0 има 28,7% од године. Највећи део дана у току године има умерену облачност и износи 50,5% (од 2 - 8,0 десетина неба).

Падавине како показује плувиометријски режим Чачка и околине имају обележје средњоевропског режима расподеле падавина са неравномерношћу расподелом по месецима, при чему се развијају летње локалне депресије са непогодама и пљусковима. Средња годишња висина падавина износи 692,9 мм. Најкишовитији месец је мај месец, а најсувљи фебруар и март. Највећу висину падавина има лето, са 28,0% средње годишње висине падавина, а најмању зима, са 20,7%. Пролеће има 27,5%, а јесен 23,8% средње годишње висине падавина. Највећа количина падавина излучује се у виду кише, док мању количину чини снег. Снежне падавине су ограничене просечно на период од новембра до априла, а највеће су у јануару.

Магле се просечно годишње јављају 25,1 дана или 6,9% од укупног броја дана у години, и то у свим месецима, при чему је највећа честина у октобру, са 4,6 дана.

Непогоде (грмљавине) јављају се на овом подручју просечно 23 дана у години, са максимумом у јуну (просек 5,6 дана). У пролеће дана са непогодама има више него у јесен. Град се јавља 1,2 дана у просеку годишње. Међутим, било је година када је број дана са градом достигао и 4. Распон јављања града је од марта до новембра. Падавине наносе огромне штете привреди, а посебно пољопривреди, због чега је на сеоском подручју организована противградна служба.

Хидрологија:

Од хидрографских објеката града Чачак, највећи значај имају реке, језера и термоминерални извори. Све воде на територији града припадају сливу Западне Мораве. Површина града Чачак припада сливу Западне Мораве, односно Велике Мораве. Изворишта притока Западне Мораве налазе се у пределу планина које оивичавају чачанску котлину, па су њихова ушћа на територији града Чачак. Петничка и Премећка река, преко Лазачке реке припадају сливу Западне Мораве, али им је ушће ван територије општине Чачак. Западна Морава тече територијом града Чачак у дужини око 55 км.

Западна Морава је лева притока Велике Мораве и настаје спајањем реке Моравице и реке Ђетиње, које се састају код села Лепосавића на 302 м.н.в. и дуга је 210 км. Ако се за изворишни крак Западне Мораве усвоји њена десна саставница, Моравица, онда је дужина њеног тока 318 км, а површина слива 15469 км² (од чега је 325 км² у изворишту Ибра, на територији Републике Црне Горе). Дужином тока протиче наизменично кроз котлине и клисуре. У Чачанску котлину Западна Морава улази са запада, пробијајући се кроз Овчарско - кабларску клисуру дугу 20 км. По изласку из клисуре она даље тече кроз равницу према истоку протичући поред градова Чачка, Краљева и Крушевца.

Ширина и дубина Западне Мораве зависе од водостања. Низводно од бране код села Парменца широка је око 150 м, а дубока 0,5 - 2 м, а у вировима и више од 5 до 6 м. Река има нестабилно корито у котлинама: лако поткопава и руши обале, па премешта корито, нарочито после већих поплава, када је под водом цео крај

око реке, па је тада широка и до 2 км. На територији града Чачак, прима притоке: Каменицу, Ловницу и Раковац, са десне, Јововац, Грабовац и Ћурила реку са леве стране

Каменица настаје од Црне Каменице, која извире на месту звано Баре (1060 м) и Беле Каменице која извире код Дивчибара (940 м). Површина слива је 216 км², а територији града Чачак припада око $\frac{1}{4}$ површине. Улива се у Западну Мораву на граници села Видова и Пријевор.

Чемерница постаје од Граба и Велике Буковаче. Дужина главног тока Чемернице је 30,5 км, од чега 20 км тече територијом града Чачак. Површина слива Чемернице до ушћа Дичине је 235 км². До ушћа Дичине у Чемерницу прима следеће притоке: Топлик (2,75 км) и Црни поток (2,25 км) са десне стране. Притоке са леве стране су: Јерички поток (3 км), Горевничка река (12 км), Милићевачка река (11,25 км) са највећом притоком Каљевац (5,5 км), Ракова (5 км), Слатина (7 км) и Дичина.

Дичина је највећа притока Чемернице. Настаје од Мале Дичине и Велике Дичине које се састају у Горњим Бањанима. Територијом града тече у дужини од 10 км. Са леве стране прима притоке: Манастирски поток (5 км), Вујанску реку (3 км) и Бесни поток (3 км).

Са леве стране у Западну Мораву уливају се још: Бањски поток (6,5 км), који је име добио по Бањи Трепчи, Островачка река (12 км) са највећом притоком Вујетиначком реком. Буковик (5,5 км) који извире на 610 м надморске висине, са притоком Требеж. Бресничка река (16 км) која настаје од токова Дубокац и Перача а већа јој је притока Вољавча.

Са десне стране у Западну Мораву се уливају реке чија се изворишта налазе на обронцима Овчара и Јелице, а то су Риђачки поток (2 км), Парменачки поток (3 км), Придворичка река са Јездинским потоком, чија је укупна дужина 6 км, Лозничка река (3 км), Атеничка река (5 км), Трнавска река (5 км) која извире као Саставци, Карача (4 км), Жежевичка река (7 км), Липничка река (5 км), Слатинска река (5 км), Мршиначка река са Великим потоком и Бели вирови, односно Грабовац.

Језеро Међувршје је највеће на Западној Морави. Настало је преграђивањем ове реке на излазу из Овчарско - Кабларске клисуре. Бетонска брана је висока 30 м, а дугачка 190 м. Надморска висина језера је 273 м, а запремина воде у њему 18,5 милиона м³. Највећа дубина је 23 м. Вода се из језера Међувршје тунелом одводи до постројења истоимене хидроелектране.

Овчарско - кабларско језеро је настало подизањем бетонске бране узводно од железничког моста, бивше, узане пруге Чачак - Ужице, код Благовештењског тунела. Дужина бране је 45 м, а висина 12 м. Дужина језера је око 7 км, а ширина 40 - 100 м. Спада у мања вештачка језера, јер му је пројектована запремина 3,07 милиона м³. Вода овог језера се тунелом одводи до хидроцентрале „Овчар

Бања“. После проласка кроз турбине вода се бетонским каналом, код Овчар Бање, враћа у корито Западне Мораве, где већ почиње језеро Међувршје.

Језеро Парменац је треће изграђено на Западној Морави код истоименог села. Намена му је да акумулира воду за наводњавање (800 000 м³). Своју праву функцију нема, јер систем за наводњавање не функционише.

Језеро у Рекреативном центру „Младост“ изграђено је као четврто језеро на Западној Морави код Стадиона ФК „Борац“. При изградњи, основна намена му је била, при изградњи, за купање, рекреацију и забаву.

Извори се на територији града најчешће јављају на додиру стена различите старости, дна и обода котлине и долињских равни и долињских страна. Различите су издашности па неки и пресушују током године. Јачи извори се налазе у брдско - планинском пределу, на планинама Јелица, Овчар, Каблар, Вујан, Буковик. Извори су каптирани и њихове воде се користе за снабдевање насеља изградњом преко 50 локалних водовода.

На територији града који припада западноморавској зони, јављају се и термоминерални извори који се користе у здравствено терапеутске сврхе и за туризам. За те намене валоризују се: Овчар Бања, Бања Горња Трепча и Слатинска Бања.

Овчар бања се налази 18 км западно од Чачка, у Овчарско - Кабларској клисури на надморској висини од 278 м. Развила се на простору између природног тока Западне Мораве и испусног канала из хидроелектране „Овчар Бања“. Бања обилује изворима термоминералне воде. Лековита вода Овчар Бање има температуру од 35°C до 37,5°C и по саставу је слабо сумповита, једна вода. Од катјона садржи највише калцијума, магнезијума, натријума и калијума, а од анјона бикарбоната и хлорида. Садржи и слободан сумпорводоник, слободну угљену киселину, мало литијума, стронцијума и цезијума. Радиоактивност воде је незнатна (уран, радијум и радон). Лековите компоненте Овчар Бање су макроеlementи - калцијум и натријум, микроelementи - калијум, литијум, рубидијум, цезијум, стронцијум, баријум, јод, бром, кобалт, фосфор, флуор и манган.

Бања Горња Трепча се налази у југозападној Шумадији, испод шумовитих планина Вујан и Буковик, у клисурастом делу речице Бање.

Бања Горња Трепча позната је под именом „Атомска Бања“ и има три извора лековите воде. Вода за пиће по саставу је хидрокарбонатна, земноалкална, силицијумска хипотерма. Температура јој је 26°C, а капацитет 0,4 л/сек.

Вода у хладнијем (горњем) базену (сонда 1) по саставу је хипокарбонатна, земноалкална, борносилицијумска хипотерма са температуром 30°C. Капацитет овог базена је 15,5 л/сек. Вода у топлијем (доњем) базену (сонда 2) по саставу је хидрокарбонатна, земноалкална, цезијумска хипотерма, са температуром 30,5°C и капацитетом 2,5 л/сек.

Капацитети термоминералних извора Горње Трепче износе укупно 20,8 л/сек, односно преко 1200 л/мин.

Сви извори су истог порекла и сличног хемијског састава. Вредност Ph фактора износи 7,4 до 7,5 и по томе се вода Горње Трепче може окарактерисати као неутрална са тенденцијом ка слабоалкалном типу.

Физичко - хемијска анализа минералне воде указује на највеће присуство магнезијума и калцијума, натријума и калијума од катјона, а од анјона највише има хидрокарбоната, сулфата и хлора. Заступљено је мноштво минерала: баријум, сребро, манган, олово, бакар, хром, никл, цезијум, рубидијум, стронцијум, кобалт, ванадијум, титан, уран, радон и радијум.

У лековитом блату и хумусу Горње Трепче има литијума, рубидијума, цезијума, и то много више него у минералној води ове бање. Ови елементи су значајни за лечење нервних и реуматичних обољења.

Минерална вода Горње Трепче је благо радиоактивна.

Слатинска бања се налази у селу Слатини, 17 км југоисточно од Чачка, на северној страни подножја планине Јелице. Температура је 16,8°C. Увршћена је у ред сумповитих вода које имају карактер слабих алкалних салиничних вода. Лековите компоненте ове воде су благо повећани садржај калијума, литијума, рубидијума, цезијума, стронцијума, баријума и фосфора. Благо је радиоактивна а киселост износи 7,5.

Земљиште:

Земљишта на подручју чачанског краја су хетерогеног састава са великим осцилацијама у оквиру комплекса од неколико ха, па чак и у оквиру исте парцеле. Северни и североисточни део Општине карактерише карбонатна подлога и земљишта са мањим садржајем CaCO_3 (земљишта у типу смоница, гајњача, калкокамбисола и њихови варијетети у зависности од степена деградације).

Алувијална тераса (I и II) захвата подручје реке Западна Морава и њених притока и то су алувијални наноси (различите старости), погодни за повртарску производњу, док виши делови терасе са десне стране обале реке, низводно до Краљева, представљају псеудоглејна земљишта.

Обронци планина (Јелица, Овчар, Каблар, Вујан) карактеришу плитка земљишта нижих бонитетних класа и ниже продуктивности.

Преовлађујући типови земљишта на територији града Чачка су смоница, гајњача, алувијум и псеудоглеј.

Смоница (вертисол) је тип земљишта, који у погледу погодности за биљну приоизводњу, припада трећој бонитетној класи и представља земљиште са неповољним водно-ваздушним и топлотним режимом, док су хемијска својства знатно повољнија. Погодна је за гајење воћа и ратарских култура. Смоница је црно, глиновито, сјајно и као смола лепљиво земљиште. Изразити утицај на образовање смоница има матична стена. Други значајан фактор образовања је клима, чије је основно обележје смењивање влажног и сувог периода. По

механичком саставу смонице припадају глинушама и тешким глинушама са фракцијом укупне глине од 60 - 70%.

Гајњача (еутрични камбисол) припада другој бонитетној класи земљишта. Претежно су средње тешка земљишта, а поседују веома повољан водно-ваздушни режим. Гајњаче су погодне за ратарску, повртарску, воћарску и виноградарску производњу. Карактеристичне су за иловасте подлоге са доста креча. Имају око 5% хумуса, па спадају у веома плодна земљишта. Деградацијом прелазе у смонице, а агротехничким мерама могу се претворити у веома продуктивно земљиште.

Гајњаче су смеђе, руменкасте, или црвене боје у зависности од примеса алуминијума, гвожђа и др.

Алувијум (флувисол) налази се на граници између друге и треће бонитетне класе земљишта. Алувијум је растресито и порозно земљиште флувијалног порекла. Процес његовог настанка започиње ерозијом, наставља се преобликовањем течностима, и завршава се таложењем ,односно стварањем алувијалних седимената. За морфологију алувијума карактеристична је веома изражена слојевитост. Удео хумуса је претежно мали, од 1–2%, а у песковитим облицима и испод 1%. По механичком саставу, могу бити шљунковити, песковити, иловаст и глиновити. Реакција средине је неутрална до слабо алкална у карбонатним подтипovima, а у слабо кисела ређе неутрална у бескарбонатним подтипovima. По хемијском саставу могу бити карбонатни са 5–12– 30% калцијум карбоната, односно бескарбонатни.

Псеудоглеј се налази на граници између треће и четврте бонитетне класе земљишта. Формира се у условима влажне климе са преко 700 mm падавина, на супстратима који омогућавају стагнарање воде, а слабо су дренирани. Код нас је псеудоглеј секундарно земљиште настало испирањем и деградацијом других типова земљишта. Хемијске особине псеудоглеја су неповољне јер рН износи најчешће 4–6, а може бити и 3. Количине хумуса су најчешће од 2–3 %. Псеудоглеј је сиромашан у азоту, фосфору и калцијуму. Знатан део фосфора је везан за нерастворљиве фосфате алуминијума и гвожђа. Калијумом је псеудоглеј углавном добро обезбеђен.

Заштићена природана добра:

Овчарско-кабларска клисура Основно природно обележје клисуре чини рељеф, а пре свега упечатљиви масиви Овчара и Каблара, по којима је и добила име. Мало која клисура у Србији је украшена тако израженим укљештеним меандрима или термалним изворима као ова. Овчарско-кабларска клисура, једна је од најлепших клисура Србије, налази се у централној Србији, на око 8 km удаљености од Чачка и око 150 km од Београда. Уредбом Владе Републике Србије Овчарско-кабларска клисура проглашена је за „Предео изузетних одлика“ (Сл.Гласник Страна 76 од 182 РС бр. 16/2000). Под заштитом се налази

површина од 2.250 ha. Заштићено подручје обухвата меандре Западне Мораве и Овчарско-кабларску клисуру. Подручје режима заштите II степена заштите на угроженим и значајним просторима, са мерама којима се ограничава и строго контролише коришћење. Дозвољене су активности на унапређењу и презентацији природних вредности. Режимом II степена заштите обухваћена је зона меандара Западне Мораве од Манастира Никоље до залеђа Манастира Јовање и зоне реликтних биљних врста на обронцима Овчара, Каблара и Дебеле горе. Подручје режима III степена заштите су она подручја на којима су ограничени коришћење и контролисане активности у складу са функцијом заштићеног подручја и традиционалним привредним делатностима укључујући и туризам. Подручја режима II степена заштите простиру се на површини од 542 ha, а подручје режима III степена заштите на 1708 ha.

Микролокацијски показатељи:

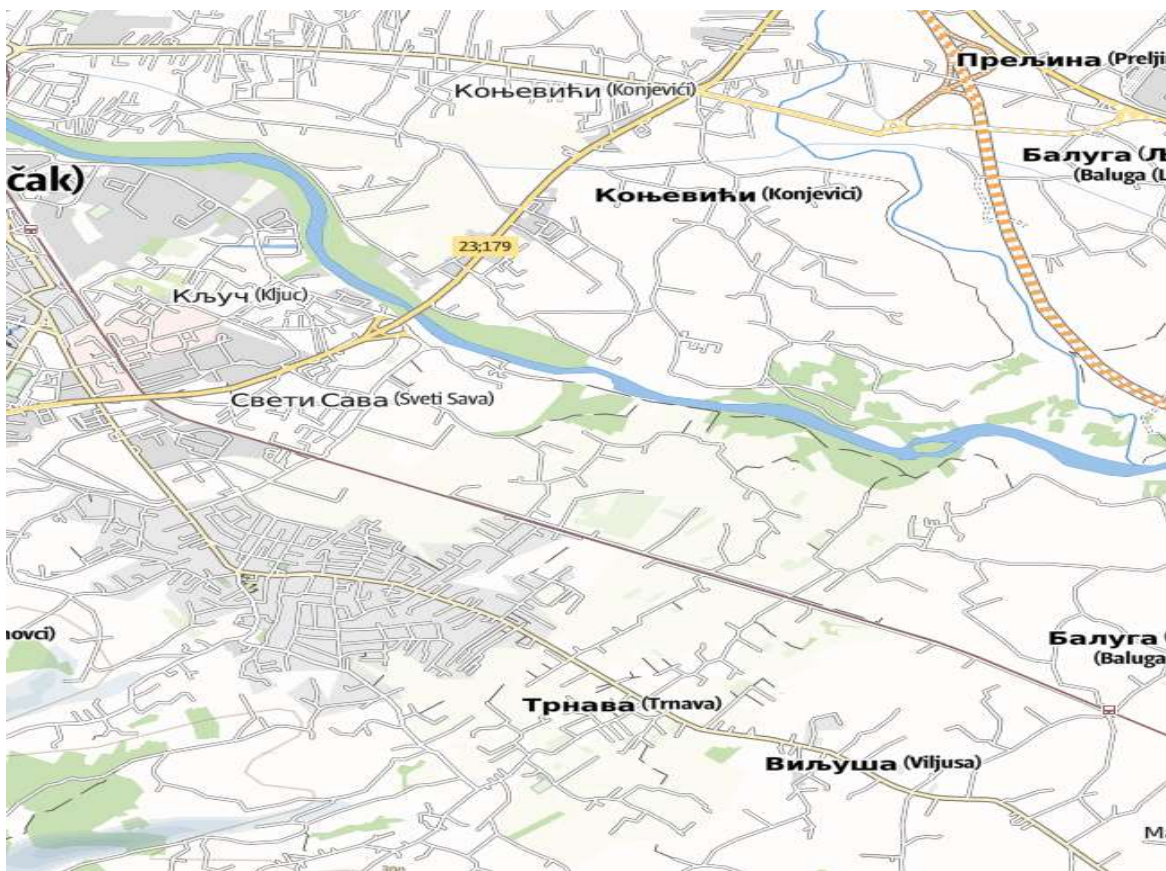
Коњевићи је насељено место у граду Чачку, површина насељеног места

Коњевићи је 4,59 km²

Трнава је насељено место у граду Чачку, површина насељеног места Трнава је

15,50 km²

Концентрација становништва на локацији и широј околини је до 100 ст/ха.



Коњевићи и Трнава на карти Србије

Број становника у Коњевићима

Попис 1991.г.	Попис 2002.г.	Попис 2011.г.	Попис 2022.г.
823	788	859	769

<https://www.stat.gov.rs/>

Број домаћинстава у Коњевићима

Попис 1991.г.	Попис 2002.г.	Попис 2011.г.	Попис 2022.г.
234	246	269	271

<https://www.stat.gov.rs/>

Број становника у Трнави

Попис 1991.г.	Попис 2002.г.	Попис 2011.г.	Попис 2022.г.
2461	2685	2913	2684

<https://www.stat.gov.rs/>

Број домаћинстава у Трнави

Попис 1991.г.	Попис 2002.г.	Попис 2011.г.	Попис 2022.г.
774	867	891	912

<https://www.stat.gov.rs/>



Орто-фото снимак (<http://www.geosrbija.rs/>) експлоатационог поља на стационожи од км 139+350 до км 139+700 на делу к.п.бр.1375/1 К.О. Коњевићи и на делу к.п.бр.1 К.О. Трнава - Град Чачак

Предметно подручје на којем се планира вађење речног наноса не налази се унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, у складу са Законом о заштити природе.

Предметна локација се налази у обухвату еколошког коридора од националног значаја — река Западна Морава, еколошке мреже Републике Србије у складу са Уредбом о еколошкој мрежи Републике Србије.

Посматрани потез налази се ван корита реке Западна Морава површине 17.920m², представља потенцијално позајмиште речног наноса. Багеровање са њега мора бити контролисано, водећи рачуна о постојећим и планираним хидротехничким и другим објектима.

а) постојећег коришћења земљишта

Водно земљиште користи се за вађења речног наноса.

Увидом у Геодетско катастарски информациони систем – извода из базе података катастра непокретности - к. п. бр.1375/1 КО Коњевићи и к. п. бр.1 К.О. Трнава град Чачак, је јавна својина у власништву Републике Србије, врста земљишта: остало земљиште, култура: река.

Носиоц пројекта закључио је Уговор са ЈВП „Србијаводе“ Београд број 9137 од 10.09.2024. о закупу водног земљишта за вађења речног наноса.

б) релативног обима, квалитета и регенеративног капацитета природних ресурса у датом подручју

Природни ресурси су елементи природе (предмети и појаве) који су човеку потребни као подршка животу и који су укључени у материјалну производњу на постојећем нивоу развоја технологије и производних услова (на пример: ваздух, вода, земљиште, минерали, итд.)

Природни ресурси су опште добро и заједничко богатство. Њихова употреба, привредна примена и економска

Евалуације треба планирати и циљано контролисати.

Без обзира на врсту, структуру и појединца количинама, они су основа за предстојећи привредни развој сваке земље.

По трајању природни ресурси могу бити:

- необновљиви ресурси (минералне сировине)
- обновљиви ресурси (земљиште, вода, флора и фауна на копну и мору, као и неки неметали, нпр. шљунак и песак, као и морске соли)

Такође, обновљиви извори енергије су изузетно важни, јер се обнављају приближно истом брзином као што се експлоатишу.

Обновљиви извори енергије укључују:

- хидроенергија,
- геотермална енергија,
- соларна енергија,

- енергија ветра,
- енергија биомасе,
- енергија плиме и осеке и таласа.

Коришћење обновљивих извора енергије је од великог значаја за сваку земљу. Важност се огледа у уштеди необновљивих извора енергије и заштита животне средине.

Предметно подручје је посебно интересно са становишта обновљивих ресурса, односно речног песка и шљунка као обновљиве енергије, што се огледа у хидроенергетском потенцијалу.

Експлоатација материјала из обале Западне Мораве, је дозвољена од стране надлежних органа.

Имајући у виду структуру алувијума у речном појасу корита и обала, као и квалитетом материјала, ова зона се може третирати као значајан обновљив природни ресурс. Не очекује се да експлоатација песка и шљунка на локацији доводи до штетног утицаја регенеративног капацитета природних ресурса у датом подручју;

в) апсолутног капацитета природне средине, уз обраћање посебне пажње на мочваре, приобалне зоне, планинске и шумске области, посебно заштићена подручја (природна и културна добра) и густо насељене области

Стање и апсорпциони капацитет животне средине на анализаном подручју

Општа оцена је да су квалитет ваздуха, воде и земљишта на анализаном подручју у највећој мери очувани. Обиласком локације и увидом на терену и коришћењем расположивих података се долази до следећих закључака:

- квалитет ваздуха је очуван. Загађење ваздуха присутно је у насељима по ободу подручја, (SO₂, честице прашине, чађи). Обзиром на мали емисиони потенцијал присутних потенцијалних загађивача реч је о вредностима које су у границама максимално дозвољених концентрација (MDK)
- квалитет површинских вода је у већем делу подручја очуван. Ипак, квалитет воде реке Западне Мораве, не одговара по свим критеријумима захтеваној класи (на прелазу између захтеване и лошије класе).
- Земљиште је угрожено неодговарајућом обрадом земљишта, употребом вештачких ђубрива и средстава за заштиту биља, ерозијом, и неконтролисаним одлагањем отпада, као и загађивањем зонама привремених позајмишта шљунка, без одговарајуће ревитализације и рекултивације.
- Негативан утицај буке је локалног карактера, док утицај јонизујућег зрачења и радиоактивне контаминације не постоји.
- Квалитет природне и животне средине је очуван, као и стање биљног и животињског света и здравље људи, а њу обухватају поплавне алувијалне шуме меких лишћара, у првом реду врба и топола. Природне фитоценозе

су у директној вези са нивоом воде у речном кориту Западне Мораве и карактеристикама земљишне подлоге.

Међутим, индикатори “квалитета живљења” који зависе и уско су повезани степеном социоекономске развијености имају негативан предзнак (комунална опремљеност, здравствене службе, култура, школство, спорт и рекреација и др.). Из свега наведеног се може извући закључак да је: очуваност природне и животне средине пропорционална степену неискоришћености природних ресурса, односно проистиче из малог обима коришћења ресурса и простора.

Стање и апсорпциони капацитет животне средине на позајмишту

Рад пројекта неће имати утицаја на приобалну зону реке Западне Мораве, обзиром на чињеницу да је пројекат временски ограничен и да је законска обавеза примене свих мера у условима имаца јавних овлашења, Правилника и Закона.

На локацији и ближем окружењу нема мочвара, посебно заштићених подручја природна и културна добра нити густо насељене области.

Планинске и шумске области неће бити изложене утицају. Рад пројекта неће имати утицаја на природну средину ван границе комплекса.

Обзиром на карактеристике и опремљеност постројења не очекује се загађење земљишта, вода и ваздуха.

На предметној локацији нису вршена систематска мерења квалитета ваздуха, земљишта, буке и воде.

Анализом података, за елементе за које постоје меродавни подаци, и података на основу увида из области приликом обиласка локације долази се до следећих закључака: Квалитет ваздуха је очуван.

Земљиште - коришћење речног наноса у пробаљу реке вршиће се у складу са техничким прописима документације, и водним условима.

Негативан утицај буке је локалног карактера.

Локација нема посебне природне вредности. На предметној локацији нема регистрованих ретких биљних и животињских врста, као и посебно вредних биљних заједница.

Отвореност простора погодује природној вентилацији, па су негативни ефекти експлоатације песка и шљаке у знатној мери бити ублажене.

Техничко решење експлоатације је конципирано поштујући опште техничке принципе који се односе на уређење водотокова. Датим, решењем треба побољшати постојећи режим течења реке на тертираном потезу.

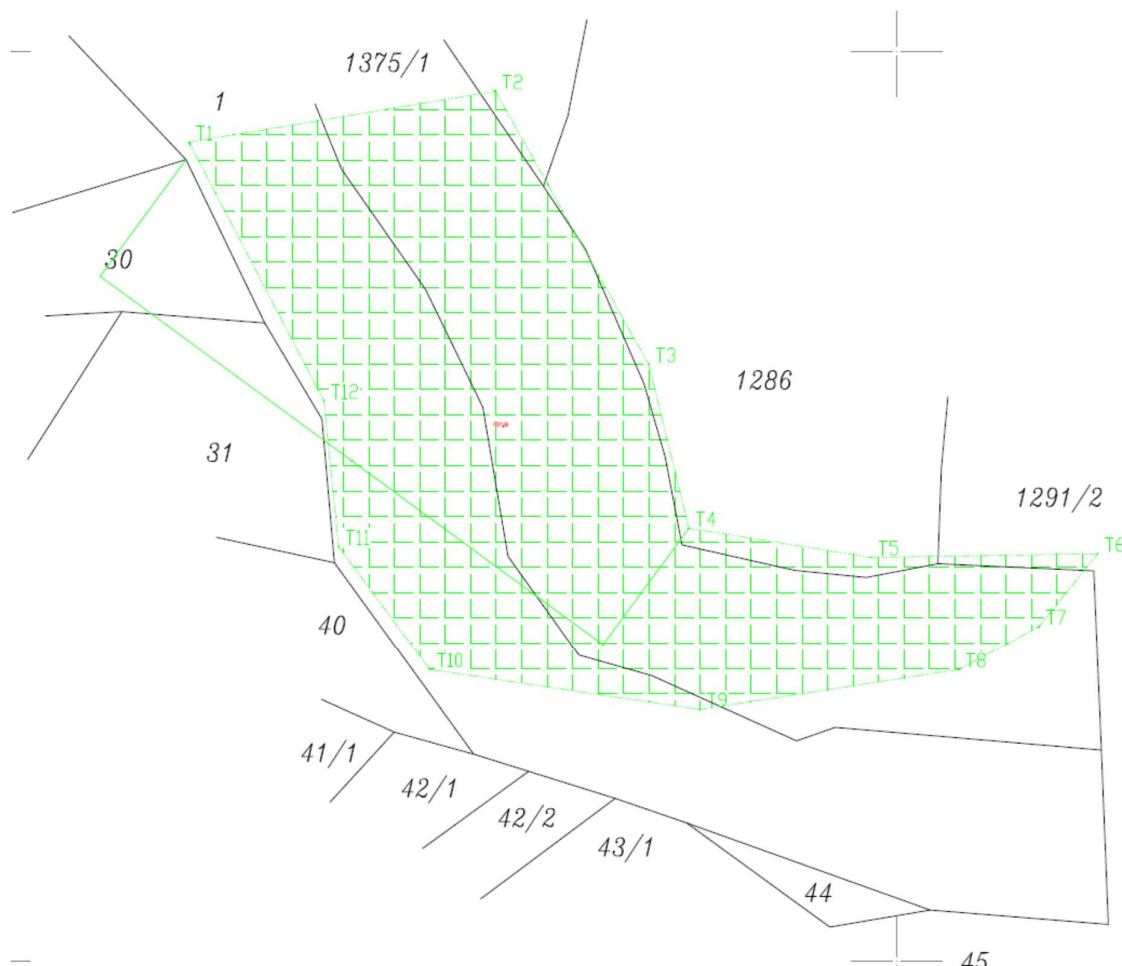
Може се закључити да експлоатација песка и шљунка неће значајно утицати на равнотежу природне средине, нити значајно утицати на стабилност и безбедност животне средине у окружењу и шире

НАЗИВ, ОПИС И КАРАКТЕРИСТИКА ПРОЈЕКТА, У ТОКУ ЦЕЛОКУПНОГ ТРАЈАЊА ПРОЈЕКТА, УКЉУЧУЈУЋИ ПО ПОТРЕБИ, И РАДОВЕ НА ЊЕГОВОМ ЗАТВАРАЊУ, ОДНОСНО УКЛАЊАЊУ

а) величина пројекта

Карактеристике експлоатационог поља

Експлоатационо поље које је предмет овог Пројекта, налази на спруду у кориту реке Западне Мораве на стационажи од км 139+350 до км 139+700 на делу к.п.бр.1375/1 КО Коњевићи и на делу к.п.бр.1 К.О. Трнава - Град Чачак.



У складу са водним условима издатим од стране од ЈВП „Србијаводе“ Београд број 10481-1868 од 18.02.2025.г. експлоатационо поље дефинисано следећим координатама:

T1	7452806	4859225
T2	7452890	4859239
T3	7452932	4859164
T4	7452943	4859119
T5	7452993	4859111
T6	7453055	4859112
T7	7453039	4859092
T8	7453017	4859080
T9	7452946	4859069
T10	7452872	4859080
T11	7452847	4859114
T12	7452843	4859154

Површина експлоатационог поља:

Укупно: 17.920 m² - бруто површина експлоатационог поља.

Геолошки профил сличан је профилима који се јављају на читавом потезу алувијума реке Западне Мораве и крећу се у распону од ситнозрног до крупнозрног песковитог шљунка, слабе гранулације.

Материјал је употребљив у грађевинарству као добра подлога, тампонски слој и за евентуално слабије марке бетона.

Увид у геолошки пресек тла у подручју експлоатационог поља омогућен је ископом сондажне јаме на карактеристичним деловима поља. Техничко решење експлоатације је конципирано поштујући опште техничке принципе који се односе на уређење водотокова. Експлоатацијом треба побољшати постојећи режим течења на територијалном потезу и испоштовати водне услове који су дати Решењем надлежног органа.

Локација спруда је што се положаја и количина расположивог материјала тиче, врло погодна за експлоатацију у наредном периоду због близине приступних путева.

До самог улаза у речно корито постоји шљунчани пут који је повезан на општински пут.

Експлоатација би се вршила при нижим и средњим водостајима директно из корита реке. Границе експлоатационог поља су обележене на ситуационом плану и подужном и попречним профилима.

Пре почетка експлоатације предвиђено је очистити спруд од растиња и неупотребљивог површинског материјала на местима где је то неопходно.

ОРГАНИЗАЦИЈА ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ

Ископ материјала предвиђен је са хидрауличким багером, тако што се прво врши скидање и транспорт хумуса и јаловине на касте које се не копају.

По завршеном ископу на једној касети прво се врши враћање јаловине и хумуса на ископану касту, и потом се прелази на ископ на другој касети по истој методологији.

Како је радни фронт веома узак, а обзиром на величину касета, за ефикасно обављање посла довољан је један багер одговарајућих карактеристика, једна утоварна кашика и три камиона.

Предвиђена механизација (са којом располаже инвеститор):

- | | | |
|--------------------------|-------|--------|
| - Багер гусеничар | ----- | 1 m3 |
| - Утварна кашика ULT 160 | ----- | 2,3 m3 |
| - Камион | ----- | 15 m3 |

Уколико се приликом ископа наиђе на материјал који није од интереса за експлоатацију мора се уклонити на привремену депонију (слободну касету), и по завршетку експлоатације експлоатационо поље се мора оставити уредно, а ископ мора бити у границама пројектованих профила.

На експлоатационом пољу није предвиђено депоновање ископаног материјала, обзиром да се сепарација Инвеститора налази у релативној у близини од локације.

Како је локација погона фирме близу експлоатационом пољу, није предвиђено депоновање горива и мазива на њој. Допуна горива за све машине које обављају посао предвиђена је у погону фирме осим хидрауличког багера. Допуна горива за хидраулички багер предвиђена је на експлоатационом пољу, стим што се то мора обављати ван основног корита реке уз поштовање свих позитивних прописа који се односе на ову врсту активности.

Како се један део транспорта материјала обавља по локалним некатегорисаним путевима Инвеститор је дужан да их све време експлоатације одржава, а по завршетку радова доведе у стање у којем их је затекао.

Општи технички услови

- извођач радова мора се придржавати свих прописа заштите на раду.
- за све радове морају се примењивати важећи прописи и норме за ову врсту радова.
- извођач је дужан да користи површине обухваћене овим пројектом – у границама експлоатационог поља.

- пре почетка радова извођач је дужан да се упозна са пројектом експлоатације речног наноса, тереном на коме ће изводити радове, као и да пре почетка радова уз помоћ овлашћеног геодетског бироа изврши обележавање граница и осталих битних елемената експлоатационог поља.
- сви приступни путеви до експлоатационог поља који нису предмет овог пројекта морају се одржавати за време експлоатације, а по завршеним радовима морају се оставити као и пре почетка радова на експлоатационом пољу.
- извођач је дужан да води уредну техничку документацију као и документацију о количинама експлоатисаног материјала.
- пре почетка радова извођач мора извршити обележавање експлоатационог поља, формирати геодетске белеге и чувати их све време експлоатације.
- пријем и контрола извршених радова врши се од стране овлашћеног лица из надлежног јавног водопривредног предузећа. Све примедбе овлашћеног лица из ЈВП-а морају се отклонити у наведеном року.
- по завршетку радова на експлоатацији врши се коначни снимак изведеног стања и преглед експлоатационог поља од стране представника ЈВП-а.
- уколико се за време експлоатације уочи да Пројекат није потпун или да неки његови делови не одговарају стварном стању на терену, потребно је благовремено са тим упознати надлежну особу из ЈВП-а и поступити по његовом налогу.

Технички услови

Формирање градилишта

Пре почетка радова мора се извршити уређење граница градилишта, успостављање полигоног влака, постављање полигоне мреже од бетонских или камених белега, које морају имати висинску и хоризонталну представу.

Извршити снимак „нултог стања“. Белеге се морају одржавати све време експлоатације и служе у сврху контроле исправности радова на експлоатационом пољу.

Пре почетка радова неопходно је формирати локалне саобраћајнице на самом експлоатационом пољу као и одржавати приступне саобраћајнице које воде ка градилишту.

Одредити место смештаја грађевинских машина, као и привремених депонија јаловине, песка и шљунка.

Упознати све раднике који раде на градилишту са свим мерама заштите на раду, као и мерама поступања у случају хазардних ситуација.

Пре почетка радова простор на коме се врши експлоатација мора бити очишћен од растиња и дрвећа и тај материјала мора се прописно уклонити са експлоатационог поља на одабрану локацију.

Приступ експлоатационом пољу није разматран у овој пројектној документацији, па је сам извођач одговоран за одржавање, поправку и друге активности везане за приступне путеве.

Постављање геодетских белега и обежавање граница експлоатационог поља

Пре почетка радова на основу пројектне и геодетске документације неопходно је извршити обележавање граница експлоатационог поља и осталих битних елемената на експлоатационом пољу који ће омогућити правилно извођење радова и лаку контролу. Белеге треба да буду видљиво истакнуте, тако да се могу лако уочити на терену. Предвидети геодеско осигурање белега и осталих битних тачака, како би се лако могле обновити услед оштећења или других разлога.

Уколико се појаве неслагања са профилима из Пројекта, податке о томе унети у градилишну документацију и одмах о томе обавестити надлежно лице из ЈВП-а.

Општи услови за извођење радова

Инвеститор је дужан да најмање 10 дана пре почетка радова о томе обавести надлежно ЈВП и Републичку дирекцију за воде.

Приликом ископа строго се придржавати упутстава и решења датих у пројектној документацији.

Ископ вршити до пројектоване коте, и до линија нагиба датих у пројекту.

Контрола исправности експлоатације и евиденције извађених количина

Основа за контролу експлоатационог поља је Пројекат за који се мора прибавити водна сагласност, као и остала техничка документација која се мора уредно и редовно водити.

Контрола исправности експлоатације подразумева:

- контролу граница експлоатационог поља,
- контролу нултог стања пре почетка експлоатације,
- контролу попречних и подужних профила,
- контролу дубине ископа,
- контролу завршног стања и
- контролу документације за евиденцију извађених количина.

Стварање отпада, емитовање буке и прашине;

У току обављања делатности експлоатације и рекултивације експлоатационог поља очекују се следеће врсте отпада:

У редовном раду

- Комунални отпад који генеришу запослени на извођењу радова
- Санитарно фекалне отпадне воде (потребно је поставити суви тоалет типа „ТоиТои“ или сличан.

- Продукти сагоревања нафтних деривата који локално загађују ваздух и делимично се таложе на околном земљишту
- Емитовање прашине
- Емитовање буке и вибрација

Радови на затварању пројекта, односно уклањању;

За потребе пројекта неће се градити чврсти грађевински објекти нити ће инсталирати стационарна постројења на локацији. Експлоатација речног наноса врши се у приобаљу. За време експлоатације речног наноса неће се вршити паркирање возила и механизације у самом кориту већ на обали у приобалном делу.

За потребе запослених биће постављен мобилни тоалет типа „Тои – Тои „ или сличан, који се од стране власника након завршетка радова на пројекту одвози-уклања.

б) могуће кумулирање са ефектима других пројеката

У непосредном окружењу предметне локације налазе се парцеле исте намене – предвиђене за експлоатацију песка и шљунка.

У ближем окружењу нема стамбених, индустријских пословних објеката.

Обзиром на локацију која је одобрена од стране надлежних органа за обављање описане делатности, као и мере које носиоц пројекта примењује у току експлоатације речног наноса, кумулирање са ефектима других пројеката се не очекује.

Обзиром на емисије штетних материја при сагоревању нафтних деривата, потенцијално цурење нафтних деривата из грађевинске механизације и средства транспорта кумулирање са ефектима других пројеката се не очекује.

в) коришћење природних ресурса и енергије

Рад пројекта подразумева експлоатацију природних ресурса песка и шљунка.

Експлоатација материјала предвиђена је из експлоатационог поља је површине 17.920 m²

Експлоатација неће имати негативног утицаја на животну средину јер се спроводи у складу са одобрењима надлежних органа и има за циљ уклањања наноса из реке што доводи до уређења корита реке.

За рад механизације багера, утоваривача и камиона користиће се нафтни деривати (Еуро дизел).

Вода за пиће и санитарне потребе допремаће се у специјалним бидонима

г) стварање отпада

У оквиру локације на којој ће се вршити експлоатација речног наноса, чврст отпад настаје услед присуства људи као комуналан чврст отпад. Овакав отпад се одлагаће се у пластичне вреће намењене за ову врсту отпада, које ће редовно одвозити до сепарације у власнишву носиоца пројекта где ће се предавати Јавно комуналном предузећу.

Отпад од одржавања опреме и средстава транспорта представља опасан отпад (израбљена уља, филтери, зауљани адсорбенти). Носиоц пројекта не врши

сервисирање возила на локацији већ у аутомеханичарског радионици, тако да се на разматраном комплексу неће генерисати ова врста отпада.

Рад пројекта не генерише отпадни материјал. Са локације се одвози само квалитетан шљунак и песак у случају да је сировина помешана са муљем или другим материјалом остаје на локацији и касније се враћа у ископ. Практично нема потребе за одбацивањем шљунка и песка ван комплекса.

Санитарно фекалне отпадне воде (потребно је поставити суви тоалет типа „ТоиТои“ или сличан.

д) загађивање и изазивање неугодности

Облик загађења	Порекло	Могуће спречавање
Генерисање комуналног отпада	Запсолени конзумирањем хране и пића	Комунални отпад сакупљати у пластичним врећама и свакодневно одвозити са локације и предати ЈКП
Загађивање ваздуха	Сагоревање нафтних деривата у СУС моторима – издувни гасови	Одржавати у исправном стању грађевинску механизацију користити опрему са „ЕКО“ захтевима. Угасити моторе камиона док се врши утовар. Не остављати камионе и меахнизацију да раде у празном ходу.
Загађивање земљишта и подземних вода	Акцидентно цурење нафтних деривата, антифриза	Коришћење технички исправна возила и механизацију. Одржавати у исправном стању. Забрана вршења одржавања опреме на локацији пројекта. Замена уља и др. Вршити у сервисним радионицама. Снабдевање грађевинске механизације горивом вршити уз посебне мере заштите земљишта подметањем кадица испод цевовода и спојева између цистерне са горивом и резервоара грађевинске механизације. Не остављати паркиран возиал имеханизацију у користу реке.
Бука и вибрације	Рад механизације и камиона	Одржавати у исправном стању грађевинску механизацију користити опрему са „ЕКО“ захтевима. Угасити моторе камиона док се врши утовар. Не остављати камионе и меахнизацију да раде у празном ходу.

ђ) ризик настанка удеса, посебно у погледу супстанци које се користе или техника која се примењује, у складу са прописима

На локацији се не складиште опасне и запаљиве материје. Снабдевање грађевинске механизације горивом врши се из ауто цистерне која повремено по потребни долази на локацију пројекта да утаче гориво у резервоаре механизације.

Под могућношћу појаве удеса подразумева се могућност:

- Настајање пожара и експлозије
- Испуштање опасних материја у воде и земљишта

- Неконтролисане емисије у атмосферу
- Опасност од опасног напона, додира електричних инсталација и уређаја, као и удара грома

Ризик од удеса процењује се на основу:

- Вероватноћа настанка удеса и
- Процене могућих последица.

Вероватноћа настанка удеса процењује се на основу података о догађајима и удесима на истим или сличним инсталацијама у нас и у свету и података добијених идентификацијом опасности.

Вероватноћа настанка удеса је **мала** ако се при уобичајеном вођењу технолошког процеса и одржавања опасних инсталација процени **да неће** доћи до удеса.

Вероватноћа настанка удеса је **мала** ако се при уобичајеном вођењу технолошког процеса и одржавања опасних инсталација процени **да може** доћи до удеса.

Вероватноћа настанка удеса је **велика** ако се при уобичајеном вођењу технолошког процеса и одржавања опасних инсталација процени **да ће доћи** до удеса.

Могуће последице процењују се као: занемарљиве, значајне, озбиљне, велике, веома велике.

Процена могућих последица врши се на основу критеријума за процену могућих последица:

Показатељи последица	П о с л е д и ц е				
	малог значаја	значајне	озбиљне	велике	катастрофалне
Број људи са смртним исходом	нема	нема	1-2	3-5	више од 5
Тешко повређени	нема	1-2	3-6	7-10	Више од 10
Тешко отровани (интоксиковани)					
Лакше повређени	нема	1-5	6-15	16-30	више од 30
Лака тровања					
Мртве животиње	≤0,5 т	0,5-5 т	5-10 т	10-30 т	више од 30 т
Контаминирано земљиште	≤0,1 ха	0,1-1ха	1-10 ха	10-30 ха	више од 30 ха
Материјална штета у хиљадама динара	≤100	100 – 1 000	1 000 – 10 000	10 000 – 100 000	већа од 100 000

Према Правилнику о методологији за процену опасности од хемијског удеса и од загађивања животне средине, мерама припреме и мерама за отклањање последица (Сл. гласник РС бр. 60/94) ризик се квантификује на следећи начин: занемарљив (I), мали (II), средњи (III), велики (IV), веома велики (V). Ризик се квантификује на основу вероватноће настанка удеса и могућих последица према следећој табели:

Вероватноћа настанка удеса	П о с л е д и ц е				
	малог значаја	значајне	озбиљне	велике	катастрофалне
мала	занемарљив ризик	мали ризик	средњи ризик	велики ризик	веома велики ризик*
средња	мали ризик	средњи ризик	велики ризик	веома велики ризик*	веома велики ризик*
велика	средњи ризик	велики ризик	веома велики ризик*	веома велики ризик*	веома велики ризик*

* ризик није прихватљив

Прихватљив је онај ризик којим се може управљати под одређеним условима предвиђеним прописима.

Уколико се ризиком не може управљати под одређеним условима предвиђеним прописима, **ризик се не може прихватити.**

У току експлоатације предметног пројекта процењује се да је:

Мала вероватноћа настанка пожара и експлозије, пожарни гасови могу привремено да загаде атмосферу. Потенцијална опасност од могуће појаве пожара везана је за настајање егзогених пожара мањих размера. Из наведених разлога се може констатовати да је потенцијална опасност од могуће појаве пожара објективно мала. Пожар који би настао у границама локације пројекта услед паљења отвореним пламеном, по својим размерама био би оријентисан на место настајања, са малом вероватноћом да се прошири изван пројекта. Могућност изношења пожарних гасова на веће удаљености под утицајем ваздушних струјања постоји, али њихова емисија би била толико мала, због које се може поуздано претпоставити да акцидентна ситуација не би допринела већем и трајном нарушавању квалитета ваздуха и да не би дошло до угрожавања животне средине. Наведена потенцијална опасност условљава примену одговарајућих техничких и организационих мера којима ће се спречавати могућност настанка пожара као и обезбедити заштита објекта пре свега одређивањем распореда и броја противпожарних апарата. Последице по здравље и живот могу бити **значајне.**

Обзиром да је вероватноћа настанка удеса од пожара и експлозије мала могуће последице значајне, ризик се квантификује као **мали ризик (II)** па се долази до закључка да је: **Прихватљив ризик од пожара и експлозије.**

Мала је вероватноћа испуштања опасних материја у земљиште и воде, обзиром да резервоари горива **морају** имати прописно заптивање, изузев хаваријског цурења горива из транспортних возила. Могуће последице по живот и здравље људи и животну средину су **занемарљиве**.

Обзиром да је вероватноћа настанка удеса **мала** могуће последице занемарљиве, ризик занемарљив (I) долази се до закључка да је: **Прихватљив ризик од испуштања опасних материја у земљиште и воде**.

Неконтролисане емисије гасова у ваздуху, обзиром на Техничке прописе и законску регулативу по којима се морају градити предметни пројекти, не постоји, па самим тим и вероватноћа настанка удеса.

Мала је вероватноћа неконтролисане емисије угљенмоноксида у ваздуху. Могуће последице по живот и здравље људи и животну средину су **занемарљиве**.

Обзиром да је вероватноћа настанка удеса **мала**, могуће последице занемарљиве, ризик **занемарљив** (I) долази до закључка да је: **Прихватљив ризик од неконтролисане емисије угљенмоноксида у ваздуху**.

Предметни објекат, с обзиром на локацију, габарите и технолошке карактеристике, потенцијално је угрожен од удара грома. Према дефиницији датој у техничким прописима о громобранима, гром је директно електрично пражњење или низ таквих пражњења проузрокованих разликом између електричног потенцијала атмосферског електрицитета и земље, односно објекта на земљи, а који су довољни да оштете објекте и угрозе људи.

Међутим, **мала** је вероватноћа од удара грома и опасног напона додиром, обзиром да је носилац пројекта обавезан да изведе радове по верификованом ел.пројекту којим су предвиђене следеће мере заштите од: струје кратког споја, преоптерећења, превисоког напона додиром, додиром делова под напонем, статичког електрицитета, атмосферског пражњења.

Ако се не поштују наведене мере заштите последице по здравље и живот људи могу бити **озбиљне**.

Обзиром да је вероватноћа настанка удеса **мала** могуће последице по живот и здравље људи **озбиљне**, ризик се квантификује као средњи ризик (III) и долази се до закључка да је: **Прихватљив ризик од опасног напона додиром и удара грома**.

ПРИКАЗ РАЗУМНИХ АЛТЕРНАТИВА КОЈЕ ЈЕ НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА РАЗМОТРИО И НАЈВАЖНИЈИХ РАЗЛОГА ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ, ВОДЕЋИ ПРИТОМ РАЧУНА О УТИЦАЈУ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Критеријуми које је Носиоц пројекта разматрао при избору овог решења су:

- Избор локације;
- Геологија подручја, геолошки потенцијал и обновљивост резерви на потезу експлоатације;

- Услови за експлоатацију материјала;
- Повезаност депонија материјала преко више друмских путних праваца са другим деловима Србије и шире;
- Ниска инвестициона улагања;
- Мала површина заузетог водног земљишта;
- Минимална могућност загађења површинских и подземних вода, - Минимална аеро-загађења;
- Одсуство штетних материја узрочника професионалних обољења;
- Неугрожавање здравља околног становништва;
- Одсуство изворишта водоснабдевања;
- Одсуство посебно заштићених природних и културних добара;

На основу претходних чињеница намеће се закључак да одабрана локација није имала алтернативних решења. Избор машина и уређаја обзиром на захтевани асортиман и капацитет је оптималан. За погон дизел мотора је као погонско гориво изабран еуро дизел као квалитетније и еколошки прихватљивије гориво.

ОПИС ЧИНИЛАЦА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗА КОЈЕ ПОСТОЈИ МОГУЋНОСТ ДА БУДУ ЗНАТНО ИЗЛОЖЕНИ РИЗИКУ УСЛЕД РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА УКЉУЧУЈУЋИ

а) становништво

Утицај локације за експлоатацију речног наноса на становништво може се посматрати ако се детерминишу одређене социјалне групе као корисници простора на њему. У конкретним условима који важе за предметни пројекат јасно се могу издвојити две интерне популације: корисници-радници и становници урбаних целина у околини.

Негативни утицаји на становништво услед рада предметног пројекта могу се поделити на:

- утицаје у смислу могућег напуштања локалитета због негативних последица и
- утицаје у смислу погоршања услова живота као смањења вредности просторних и насељских потенцијала.

Како се концентрације загађивача које се испуштају у животну средину, као и интезитет буке који се генерише у оквиру предметне локације, могу свести у дозвољене границе, то његовом експлоатацијом неће бити штетних утицаја на здравље становништва, поготову ако се узме у обзир удаљеност најближих стамбених објеката. Стамбени објекти су на довољној удаљености, па експлоатација речног наноса на предметној локацији неће утицати на погоршање услова живота у насељу, као ни на расељавање због негативних утицаја.

б) флора

Узимајући у обзир просторни положај станишта ових врста као и просторни положај анализираних коридора може се доћи до закључка да посебно негативне утицаје не треба очекивати.

в) фауна

Узимајући у обзир просторни положај станишта ових врста као и просторни положај анализираних коридора може се доћи до закључка да посебно негативне утицаје не треба очекивати.

г) земљиште

Узимајући у обзир просторни положај предметног пројекта спруд у кориту реке Западне Мораве и да спруд настаје при наиласку великих вода врши се "подлокавање" неотпорних обала, а порушени делови носе даље низводно, да би при опадању водостаја нанос шљунка и песка био депонован на спруд.

На основу чињенице да се ради о малом позјмишту може се доћи до закључка да посебно негативне утицаје не треба очекивати.

д) вода

Према Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање (Сл. гласник РС бр.50/2012)у односу на измерене вредности параметара: укупни азот, нитрити и амонијум јон, река Западна Морава на мерном месту код моста на кружном путу у јуну 2025.г. (у близини предметне локације) била је у оквиру граничних вредности за III класу.

Одвијање радова на експлоатацији речног наноса не може битно утицати на квалитет воде услед технологије откопавања багером

На основу чињенице да се ради о малом позјмишту може се доћи до закључка да посебно негативне утицаје не треба очекивати.

ђ) ваздух

На стање квалитета ваздуха утичу локални извори загађивања, чији су утицају ограничени на истраживано подручје, и регионални, транспорт загађујућих материја из ширег окружења. На предметном подручју не мери се загађеност ваздуха.

Одвијање радова на експлоатацији речног наноса не може битно утицати на квалитет ваздуха услед технологије откопавања багером. Других извора штетних гасова нема. Загађења ваздуха су повременог, локалног карактера и занемарљива.

е) климатски чиниоци

Када је у питању предметни Пројекат обзиром да се ради о релативно малом позајмишту са занемарљивом емисијом, процењује се да нема негативних утицаја на климу. Такође, отвореност подручја погодује природном проветравању, тако да се негативни ефекти експлоатације минералних сировина и појаве у ваздуху веће количине прашине у знатној мери ублажавају.

ж) грађевине

Грађевине обухватају све постојеће вештачке објекте на предметној локацији. У конкретном случају о овим елементима се не може говорити јер је ближа околина ненасељена а шира околина ретко изграђена. Међутим, од радом створених вредности могу се евидентирати прилазни насути пут којим је могућ прилаз до експлоатационог поља.

з) заштићена природна, непокретна културна добра и археолошка налазишта

Подручје на којем се планира експлоатација речног наноса са водног земљишта са спруда реке Западне Мораве не налази се унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, у складу са Законом о заштити природе.

Предметна локација се налази у обухвату еколошког коридора од националног значаја — река Западна Морава, еколошке мреже Републике Србије у складу са чланом 4. став 4. Уредбе о еколошкој мрежи Републике Србије („Службени гласник РС”, број 102/10).

Предметно подручје налази се у обухвату станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста риба риба и бескичмењака: вијуница (*Cobitis elongata*), Кеслерова кркуша (*Gobio kessleri*), гавчица (*Rhodeus amarus*), балкански вијун (*Sabanejewia balcanica*), речна шкољка (*Unio crassus*) и дивљих врста птица: жалар слепић (*Charadrius dubius*), водомар (*Alcedo atthis*), према Прилогу 1 и 2 Правилника о проглашењу строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник” бр. 5/20, 47/11, 32/16 и 98/16).

У окружењу предметног пројекта не налазе се културна добра и археолошка налазишта.

и) пејзаж

Постојећа вегетација са својим визуелним и биолошким карактеристикама које су изражене дуж обале реке Западне Мораве. Визуелне карактеристике вегетације се испољавају кроз мозаичку структуру и колорит у различитим периодима вегетације. Такође, може се говорити и о биолошким квалитетима обзиром на већ презентирани податке о заступљености одређених флористичких елемената на овом подручју.

Водене површине као елеменат пејзажа имају посебан значај будући да се предметна локација налази у кориту реке Западне Мораве.

Изграђеност као елеменат постојећег пејзажа обухвата све постојеће вештачке објекте на предметној локацији. У конкретном случају о овим елементима се не може говорити.

Психолошко-афективне карактеристике пејзажа су изражене у ширем простору дуж корита реке Западне Мораве и њених рукаваца.

Експлоатацији речног наноса не може битно утицати на пејзаж, измене на спруду су привремене и краткотрајне.

Током експлатације шљунка и песка и након завршетка експлатације шљунка и песка при опадању водостаја река Западна Морава доноси нови нанос шљунка и песка на спруд.

ј) међусобни односи наведених чинилаца

Чиниоци животне средине (земљиште, вода, ваздух, флора, фауна и др.) граде неколико основних потенцијала о чијим се функционалним карактеристикама мора водити рачуна код валоризације утицаја планиране експлоатације шљунка и песка у конкретном простору.

Међусобни однос појединих чинилаца животне средине као и њихов утицај на формирање еколошких потенцијала и њихове основне функције су битни због оцене могућих утицаја који би били последица експлоатације шљунка и песка. Потенцијали земљишта, с обзиром на конкретне просторне односе немају посебног значаја будући да се ради о локацији која се налази у кориту реке Западене Мораве и да се ради о осталом земљишту делу водног земљишта. Да би се дефинисао утицај планираног објекта и радова, у овом домену потребно је анализирати могућност загађења овог земљишта.

Потенцијали вода се морају анализирати узимајући у обзир хидрографске и хидрогеолошке (ниво подземних вода и др.) карактеристике подручја, односно стање површинских и подземних вода а све у смислу могућих утицаја на загађења, промене нивоа и промене смера и режима отицања.

Постојећи климатски потенцијали су одређени климатским карактеристикама предметног подручја. Еколошки ризик у домену биотопа се јавља због чињенице да се сваки биотоп карактерише стриктно дефинисаном просторном целином и свеукупношћу односа између свих животних заједница и тог простора. Ово подразумева и широку лепезу међусобних утицаја у домену климе, воде, ваздуха, земљишта, флоре, фауне. Оно што је битно истаћи је да ће као последица експлоатације песка и шљунка, доћи до промена предметне локације изазване антрополошким дејством.

О еколошком ризику у домену заштићених природних добара, културних и археолошких добара нема смисла говорити обзиром на чињенице изнесене у претходним тачкама. На основу урађене Техничке документације за експлоатацију песка и шљунка и предвиђеног технолошког процеса експлоатације може се констатовати да предметни Пројекат неће значајније утицати на чиниоце животне средине чак и у акцедентним ситуацијама, уколико се претходно прибаве све неопходне сагласности надлежних органа, а радови изводе према одобреној Техничкој документацији.

ОПИС МОГУЋИХ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ (НЕПОСРЕДНИХ, СЕКУНДАРНИХ, КУМУЛАТИВНИХ, КРАТКОРОЧНИХ, СРЕДЊОРОЧНИХ И ДУГОРОЧНИХ, СТАЛНИХ, ПРИВРЕМЕНИХ, ПОЗИТИВНИХ И НЕГАТИВНИХ)

Увод

Експлоатација речног наноса без обзира на све техничке и технолошке карактеристике самог процеса и коришћену опрему може у одређеним ситуацијама представљати извор загађења животне средине. Први вид могућих последица представљају утицаји и промене које ће се јавити током уређења саме локације који су по својој природи и привременог и трајног карактера. Ови утицаји су последица присуства људи и механизације, као и технологије и организације извођења припремних радова.

Утицаји на животну средину који се јављају као последица редовног рада објекта, односно експлоатације шљунка и песка имају привремени карактер и представљају утицаје посебно значајне са становишта односа према животnoj средини, односно њеном угрожавању и очувању од даље деградације, као и временској димензији трајања.

На крају ту су и утицаји у ванредним, удесним или акцидентним ситуацијама са својом основном карактеристиком да се јављају у кратком временском интервалу са великим интензитетом.

Успешност сваког решења у домену заштите животне средине подразумева свестрано сагледавање и дефинисање свих категорија наведених утицаја. У том смислу се увек као приоритет поставља обавеза о њиховом дефинисању у односу на основне природне чиниоце (климу, воду, ваздух, тло, флору, фауну, пејзаж) који, гледано кроз призму теорије екосистема, и представљају потпуно уређен и избалансиран саморегулирајући механизам. Могући утицаји изазвани експлоатацијом речног наноса из предметне локације назначени су у наредној матрици.

Утицај планиране експлоатације на промену режима вода

Багеровањем из речног корита мењају се морфолошки услови водотока, те се ова интервенција одражава на режим воде и наноса на посматраном сектору водотока. Багеровањем из речног корита се повећавају дубине и површине профила, док се његова ширина генерално не мења. Хидраулички ефекат багеровања из речног корита се огледа у снижењу нивоа воде на потезу ископа и депресији нивоа на узводној деоници, са коресподентним променама хидрауличких параметара водотока (смањење брзина и тангенцијалног напона као последице багеровања). Непосредни хидраулички ефекат багеровања из речног корита може се пропагирати само у узводном смеру од локације интервенције, с обзиром на миран режим водотока и може се анализирати на основу упоређења резултата хидрауличног прорачуна за ново стање и природно

корито. Багероване на позајмишту може се искључиво вршити на основу техничке документације која је добила водну сагласност.

Планска експлоатација материјала на овом потезу може имати вишеструке повољности. Пројектованим ископом повећаће се протицајни профил.

У конкретном случају ситуација је врло јасна. Експлоатација речног наноса, у одобреној количини ће позитивно утицати на промене и стање водотока режима реке Западне Мораве, те се експлоатација уз потпуно и доследно поштовање одobreне техничке документације може несметано одвијати.

а) очекиване емисије и очекиване производње отпада

Током експлоатације речног наноса очекују се одређене емисије гасова са ефектом стаклене баште (ГЕС) и производња различитих врста отпада. Ови фактори зависе од обима експлоатације, коришћене технологије и начина управљања процесима.

Очекиване емисије

Гасови са ефектом стаклене баште (ГЕС):

- **Угљен-диоксид (CO_2):** Главни извор је сагоревање дизела у машинама и транспортним возилима.
- **Азотни оксиди (CO_x):** Настају током сагоревања горива у моторима с унутрашњим сагоревањем.
- **Метан (CH_4):** Углавном минималан, може настати ако се експлоатација врши у подручјима са органским материјама.
- **Честице прашине (PM10 и PM2.5):** Повећане током ископавања и транспорта.

Очекивана производња отпада

Инертни отпад:

- **Камење, песак, шљунак** неприкладни за продају или даљу употребу.
- **Седименти и муљ** уклоњени из речног корита.
- **Очекивана количина:** 1–5% укупно извађеног материјала.

Мере за управљање емисијама и отпадом

- Оптимизација рада машина и употреба возила са мањом потрошњом горива.
- Рециклажа инертног отпада кроз поновну употребу у грађевинске сврхе.
- Безбедно складиштење и одлагање опасног отпада према важећим прописима.
- Контрола прашине (прскање водом, покривање материјала).

Правилно управљање овим аспектима може значајно смањити негативне утицаје експлоатације речног наноса на животну средину.

(б) буке, вибрација, јонизујућа и нејонизујућа зрачења, светлост, топлота

Експлоатација речног наноса може имати значајан утицај на околину, укључујући физичке, хемијске и биолошке аспекте. Конкретно, бука, вибрације,

јонизујућа и нејонизујућа зрачења, светлост и топлота представљају факторе који могу негативно утицати на екосистем и здравље људи. Ево како сваки од ових фактора може утицати током експлоатације речног наноса:

Бука

- **Извори:** Тешка механизација (багер, камион, утоварна кашика).

- **Утицај:**

- **На људе:** Повећан стрес, проблеми са слухом, поремећаји сна код локалног становништва.

- **На животну средину:** Узнемиравање и удаљавање дивљих животиња, посебно птица и водених организама.

Вибрације

- **Извори:** Рад тешке механизације, саобраћај камиона.

- **Утицај:**

- **На инфраструктуру:** Оштећења на мостовима, обалоутврдама и другим оближњим грађевинама.

- **На екосистем:** Узнемиравање животињских станишта, поремећај у седиментацији и промене у речном кориту.

Јонизујућа зрачења

- **Извори:** Ретко присутна, али могућа код експлоатације минерала који садрже радиоактивне елементе.

- **Утицај:**

- **На људе:** Повећан ризик од здравствених проблема (нпр. канцерогени ефекти).

- **На животну средину:** Контаминација тла и воде, што може утицати на биљке и животиње.

Нејонизујућа зрачења

- **Извори:** Електрични уређаји и комуникациона опрема (ако су присутни).

- **Утицај:**

- **На људе:** Дуготрајна изложеност може изазвати здравствене тегобе (главобоље, несаница).

- **На животну средину:** Углавном минималан, али може утицати на понашање неких животиња.

Светлост

- **Извори:** Рад расвете током ноћних радова.

- **Утицај:**

- **На људе:** Светлосно загађење може нарушити квалитет сна.

- **На екосистем:** Дезоријентација ноћних животиња и птица, поремећај миграционих образаца.

Топлота

- **Извори:** Рад машина, сагоревање горива.

- **Утицај:**

- **На људе:** Локализовано повећање температуре може допринети осећају нелагодности.

- **На екосистем:** Локално загревање воде може утицати на водени екосистем (смањен кисеоник у води).

Закључак

Експлоатација речног наноса мора се пажљиво планирати и изводити уз примену мера заштите животне средине, као што су контрола буке, вибрација и емисија, како би се минимализовали негативни утицаји на људе и екосистем.

Извори буке и вибрација у току редовног рада пројекта представљају: рад транспортних средстава (камиони, ровокопачи, багери), активности манипулације сировинама, и друге активности запослених које се одвијају у оквиру експлоатационог поља.

Обзиром на позицију постројења у односу на остале објекте на комплексу, у односу на стамбене објекте и природне препреке између њих, не очекује се да рад пројекта утиче на стамбене објекте у смислу прекорачења нивоа буке.

Рад пројекта неће проузроковати штетне или неугодне ефекте у смислу јонизујућих и нејонизујућих зрачења, топлотног, електромагнетног зрачења или непријатних мириса

(в) природе и количине емисија гасова са ефектом стаклене баште

Носиоц пројекта на предметној локацији неће користити нити емитовати гасове са ефектом стаклене баште нити супстанцама које оштећују озонски омотач у складу са Уредбом о поступању са флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште, као и о условима за издавање дозвола за увоз и извоз тих гасова ("Сл. гласник РС" бр. 120/13 и 44/18) и са Уредбом о поступању са супстанцама које оштећују озонски омотач, као и о условима за издавање дозвола за увоз и извоз тих супстанци ("Службени гласник РС", бр. 114/2013).

(г) коришћење природних вредности, посебно земљишта, воде, биљног и животињског света у току извођења и експлоатације

Експлоатација речног наноса директно утиче на природне вредности као што су земљиште, вода, биљни и животињски свет. Ове активности могу изазвати деградацију екосистема ако се не примене одговарајуће мере заштите.

Коришћење и утицај на земљиште

- **Деградација земљишта:** Уклањање површинског слоја земљишта током приступних радова доводи до смањења плодности и ерозије.
- **Промена намене земљишта:** Експлоатација може трајно променити пејзаж, стварањем депресија или одлагалишта отпада.
- **Загађење:** Проливање уља и горива може контаминирати земљиште.

Коришћење и утицај на водне ресурсе

- **Промена тока реке:** Ископавања могу пореметити природну динамику водотока, узроковати ерозију и смањити капацитет за одбрану од поплава.
- **Замућење воде:** Радови изазивају повећану концентрацију суспендованих честица, што смањује квалитет воде.
- **Загађење воде:** Цурење горива, уља и хемикалија из механизације може контаминирати водене ресурсе.

- **Поремећај подземних вода:** Експлоатација може утицати на ниво подземних вода, што може смањити доступност воде за локално становништво и пољопривреду.

Утицај на биљни свет (флору)

- **Уништавање вегетације:** Уклањање природне вегетације дуж речних обала смањује биодиверзитет и повећава ерозију.
- **Губитак станишта:** Биљне врсте везане за влажна станишта могу бити угрожене или уништене.
- **Инвазивне врсте:** Поремећај станишта може погодвати ширењу инвазивних биљних врста које угрожавају аутохтону флору.

Утицај на животињски свет (фауну)

- **Поремећај станишта:** Узнемиравање и уништавање станишта водених и копнених животиња, посебно птица, риба, водоземаца и инсеката.
- **Прекид миграционих путева:** Промене у водотоку могу блокирати миграције риба и других водених организама.
- **Бука и вибрације:** Омогућавају избегавање или смањење популација осетљивих врста.
- **Губитак хране и склоништа:** Смањење доступности хране и сигурних места за размножавање. Мере за очување природних вредности
- **Планирање експлоатације:** Радове изводити ван периода гнезђења птица и мреста риба.
- **Очување заштитних појасева:** Оставити вегетацијске баријере дуж речних обала ради спречавања ерозије.
- **Контрола загађења:** Редовно одржавање машина и контрола цурења нафте и горива.
- **Ревитализација простора:** По завршетку експлоатације, спровести мере озелењавања и враћања природних станишта.
- **Мониторинг биодиверзитета:** Праћење стања екосистема пре, током и након експлоатације.

Експлоатација речног наноса неће имати негативног утицаја на животну средину јер се спроводи у складу са одобрењима надлежних органа и има за циљ уклањања наноса из реке што доводи до уређења корита реке.

Одрживо коришћење природних ресурса током експлоатације речног наноса је неопходно за очување екосистема и дугорочну заштиту животне средине

(д) кумулативни утицаји пројекта и других спроведених, одобрених, повезаних или планираних пројеката

Кумулативни утицаји експлоатације речног наноса представљају збирне ефекте који настају комбинованим деловањем више пројеката (постојећих, планираних или одобрених) на животну средину и локалне заједнице. Ови утицаји могу бити знатно већи и дуготрајнији у поређењу с утицајима

појединачних пројеката, нарочито када се одвијају у истом речном басену или екосистему.

Кумулативни утицаји на природне ресурсе

Воде и водни режим

- **Промена хидродинамичких карактеристика:** Вишеструке експлоатације могу изазвати промене у току реке, убрзати ерозију корита и обала, смањити капацитет за одбрану од поплава.
- **Смањење квалитета воде:** Повећано замућење воде, унос хранљивих материја и хемикалија може погоршати квалитет површинских и подземних вода.
- **Утицај на подземне воде:** Вишеструки захвати могу узроковати снижавање нивоа подземних вода,

утичући на локално водоснабдевање.

Биодиверзитет

- **Губитак и фрагментација станишта:** Настанак више експлоатационих површина може довести до озбиљног нарушавања континуитета природних станишта.
- **Угрожавање заштићених и ретких врста:** Повећани притисак може довести до смањења популација биљних и животињских врста, посебно оних које су осетљиве на промене станишта.
- **Ширење инвазивних врста:** Поремећаји у екосистемима могу омогућити ширење инвазивних врста које додатно угрожавају аутохтоне организме.

Кумулативни утицаји на друштвено-економске факторе

Саобраћајна инфраструктура

- **Повећан камионски саобраћај:** Више активних експлоатација повећава број тешких возила на локалним путевима, што доводи до оштећења инфраструктуре и повећања саобраћајних гужви.
- **Повећан ризик од саобраћајних несрећа:** Већи број возила повећава ризик за локално становништво.

Квалитет живота локалног становништва

- **Повећана бука и загађење ваздуха:** Комбиновани ефекти више пројеката доводе до већег нивоа буке, прашине и емисија гасова.
- **Здравствени ризици:** Повећано загађење може изазвати респираторне проблеме и друге здравствене тегобе код становништва.

Сукоби око коришћења ресурса

Конфликти око употребе земљишта и вода: Више паралелних пројеката може изазвати сукобе између индустријских корисника, пољопривредника и локалних заједница око приступа ресурсима.

- **Смањење туристичког потенцијала:** Деградација природних пејзажа може умањити атрактивност подручја за туризам и рекреацију.

Кумулативни утицаји на климатске промене

- **Повећане емисије гасова са ефектом стаклене баште (ГЕС):** Више пројеката доприноси значајном повећању емисија ЦО₂, НО_x и ПМ из машина и транспорта.
- **Промена микроклиме:** Масовно уклањање вегетације може локално повећати температуре и смањити влажност ваздуха.

Мере за ублажавање кумулативних утицаја

- **Интегрисано планирање** – Координација свих пројеката у речном басену кроз просторне и еколошке планове.
- **Зонска ограничења** – Дефинисање подручја где је експлоатација дозвољена уз строге еколошке стандарде.
- **Мониторинг и контрола** – Редовно праћење квалитета воде, ваздуха, биодиверзитета и саобраћаја.
- **Ревитализација експлоатисаних површина** – Повратак земљишта у природно стање или употреба за друге сврхе (нпр. рекреацију, шумарство).
- **Ограничавање интензитета експлоатације** – Увођење квота за годишње количине извађеног наноса.
- **Транспарентност и учешће јавности** – Укључивање локалних заједница у одлучивање о пројектима и њиховим утицајима.

Закључак

Кумулативни утицаји вишеструких пројеката експлоатације речног наноса могу угрозити екосистеме, квалитет живота локалног становништва и економски развој. Одрживо управљање овим пројектима, уз спровођење превентивних и корективних мера, кључно је за заштиту природних и друштвених ресурса.

ОПИС МЕРА ПРЕДВИЂЕНИХ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА ИЛИ ОТКЛАЊАЊА СВАКОГ ЗНАЧАЈНОГ ШТЕТНОГ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

- Подручје на којем се планира експлоатација речног наноса са водног земљишта са спруда реке Западне Мораве не налази се унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, у складу са Законом о заштити природе.
- Предметна локација се налази у обухвату еколошког коридора од националног значаја — река Западна Морава, еколошке мреже Републике Србије у складу са чланом 4. став 4. Уредбе о еколошкој мрежи Републике Србије („Службени гласник РС”, број 102/10).
- Предметно подручје налази се у обухвату станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста риба и бескичмењака: вијуница (*Cobitis elongata*), Кеслерова кркуша (*Gobio kessleri*), гавчица (*Rhodeus amarus*),

балкански вијун (*Sabanejewia balcanica*), речна шкољка (*Unio crassus*) и дивљих врста птица: жалар слепић (*Charadrius dubius*), водомар (*Alcedo atthis*), према Прилогу 1 и 2 Правилника о проглашењу строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник” бр. 5/20, 47/11, 32/16 и 98/16).

- Предметно подручје се налази у границама предложеног Подручја од значаја за Заједницу (pSCIs) под називом „Западна Морава”, дела еколошке мреже Натура 2000 у складу са прописом Европске уније - Директивом о очувању природних станишта и дивљих биљних и животињских врста (Council Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and Пот), чије старање је неопходно очувати и у будућем периоду унапредити. Ово подручје је идентификовано у складу са обавезама Републике Србије у процесу приступања Европској унији и она значајно доприноси одржавању или обнављању у повољном статусу заштите природних типова станишта и/или врста, и доприноси кохерентности европске еколошке мреже Натура 2000. Подручје „Западна Морава” селековано је због присуства међународно значајних врста: вијуница (*Cobitis elongata*) и барска корњача (*Emys orbicularis*) које су строго заштићене према Прилогу 1 Правилника о проглашењу строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива. Поред ових врста, предметно подручје налази се у обухвату станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста риба: Кеслерова кркуша (*Gobio kessleri*), гавчица (*Rhodeus amarus*), балкански вијун (*Sabanejewia balcanica*), речне шкољке (*Unio crassus*) и птица: жалар слепић (*Charadrius dubius*) и водомар (*Alcedo atthis*), у складу са Прилогом 1 и 2 Правилника о проглашењу строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива.
- У границама поља за вађење речног наноса, радови на рашчишћавању терена, вађењу и извлачењу речног наноса могу да се изводе у периоду пре 15. априла и након 31. јула, како би избегли узнемиравање поменутих строго заштићених врста птица које се гнезде на предметном подручју и строго заштићених врста риба јер овај период представља време њиховог мреста;
- Забрањено је преграђивање реке Западне Мораве током експлоатације;
- Забрањено је извођење радова ноћу;
- Забрањено је изводити радове у воденом огледалу ван дефинисане експлоатационе површине;
- Забрањено је уклањање крајречне вегетације, а на остатку простора максимално ограничити уклањање зељасте, жбунасте и шумске вегетације која је значајна за гнезђење, исхрану и зимовалиште, одмориште и ноћилиште за птице и друге животињске врсте;
- Забрањено је угрожавање биодиверзитета и геодиверзитета опасним и штетним материјама и средствима, отпадом и грађевинским материјалом на предметном подручју;

- Забрањено је уништавање и нарушавање станишта као и уништавање и узнемиравање дивљих врста;
- Забрањено је извођење радова који би довели до замућења воде у периоду дужем од 3 (три) дана;
- Забрањено је упуштање отпадних вода приликом испирања наноса у реку Западну Мораву;
- Забрањена је промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност коридора;
- Забрањено је депоновања јаловине на простору вађења у самом приобаљу, као и на површинама под природном и полуприродном вегетацијом (појединачна или групе стабала у приобаљу, ливаде, пашњаци, тршћаци итд.);
- Забрањено је вршити сервис и ремонтовање машина, средстава и опреме на површини вађења речног наноса;
- Пројектом дефинисати простор за депоновање извађеног речног наноса у коме треба да су обезбеђени услови складиштења без могућности загађења водотока, земљишта и ваздуха у окружењу у складу са Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 др. закон, 72/09 -др.закон, 43/11-одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 -др.закон, 95/18 - др.закон и 94/24 и др. закон);
- Пројектом предвидети бафер заштитну зону зеленог појаса око пола експлоатације;
- За извођење радова који изискују уклањање високе дрвенасте вегетације на државном и приватном земљишту обавезна је сагласност и дознака надлежног шумског газдинства ЈП „Србијашуме”;
- Манипулативне површине експлоатационог пола морају бити јасно дефинисане;
- Током извођења радова, сагласно Закону о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 96/21), ниво буке не сме прећи граничне вредности за радну средину;
- Комунални и сав остали отпад настао током радова мора да буде привремено складиштен на прописан начин до његовог коначног збрињавања на место које одреди надлежна комунална служба а у складу са Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др.закон и 35/23) према коме се управљање отпадом врши на начин којим се обезбеђује контрола и примена мера смањења: а) загађења вода, ваздуха и земљишта; б) опасности по биљни и животињски свет; в) опасности од настајања удеса, експлозија или пожара; г) негативних утицаја на пределе и природна добра посебних вредности; д) нивоа буке и непријатних мириса;

- Пројектом дефинисати даје у току радова на предметној површини вађења речног наноса и околини потребно предузети све мере како би се спречило изливање горива, мазива и других штетних и опасних материја у водоток;
- Предвидети да се у случају акцидентног загађења површинских вода и земљишта тренутно обуставе сви радови, и да се ангажују надлежне институције и предузеће овлашћено за санирање;
- У случају изливања штетних материја у водоток, потребно је извршити одговарајуће анализе воде и предузети мере санације и заштите живог света реке, а гориво, мазиво и друге штетне материје адекватно сакупљати и евакуисати до прописане локације, у складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Службени гласник РС”, број 95/24);
- Уколико се у току радова наиђе на геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла имати својство природне вредности, налазач је дужан да пријави Министарству заштите животне средине и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе до доласка овлашћеног лица, у складу са члана 99. Закона о заштити природе;
- Пројектом дефинисати да се, уколико се током периода дозвољеног за радове на експлоатационом ползу евидентирају активна гнезда са јајима и/или младунцима птица које се гнезде на спрудовима, у вегетацији, на тлу или стаблима, радови и активности морају обуставити до излетања младунаца;
- Обавеза инвеститора је да стручним сарадницима Завода за заштиту природе Србије омогући приступ локацији током године у циљу праћења стања на локалитету и околини;
- Забрањено је експлоатацијом ићи испод талвега;
- Забрањено је отварање фреатске (слободне) издани;
- Забрањено вршити сепарацију експлоатисаног материјала у приобаљу, изузев на месту намењеном за сепарацију;
- Радови при експлоатацији морају се изводити тако да не ремете хидролошки режим, пре свега квантитативне карактеристике реке Западне Мораве, односно да не изазивају негативне последице локалног карактера;
- Експлоатацијом материјала не сме се угрозити стабилност природне обале за велику воду;
- У условима високих водостаја реке предвидети активности и мере које ће спречити појаву секундарних и паралелних токова на подручју са ког се вади речни нанос.

Мере заштите при транспорту материјала

Извођач радова је дужан да обезбеди безбедан транспорт избагерованог материјала са експлоатационог поља до места депоновања материјала. Уколико приликом транспорта материјала настану оштећења на објектима или путној мрежи, извођач радова је дужан да исте у што краћем року отклони.

Мере заштите површинских и подземних вода

Извођач радова на експлоатационом пољу дужан је да оформи правилник о обавезама радника приликом коришћења опасних и запаљивих материја, који поред осталог мора да садржи и начин поступања и одговорност радника у случају хазардних ситуација.

Уколико дође до неке хазардне ситуације неопходно је предузети све потребне мере за њено отклањање, као и санацију штета проузрокованих овом ситуацијом. Уколико се појаве загађења већег обима која могу имати значајне негативне последице на здравље људи и околину извођач радова је дужан да о томе што је могуће пре извести надлежне институције.

Мере заштите у периоду застоја експлоатације

Извођач радова је дужан да прати хидролошку ситуацију на водотоку и да радове прилагоди очекиваној хидролошкој ситуацији.

При повишеном водостају, због отежаних услова за контролисану експлоатацију препоручује се прекид радова на експлоатацији и предузимање неопходних превентивних мера:

- уклањање речног наноса са привремених депонија на експлоатационом пољу, као и осталог материјала ван граница утицаја великих вода.
- уклањање механизације, горива и осталог материјала ван утицаја великих вода.

Извођач је дужан да предузме све мере заштите на раду и обезбеди експлоатационо поље од свих штета.

-Градилиште мора да буде уређено тако да је омогућено несметано и сигурно извођење свих радова на експлоатационом пољу.

-Градилиште мора да буде осигурано од приступа особа које нису запослене на градилишту.

-Снадбевање машина горивом и мазивом може се вршити искључиво ван речног корита како би се избегла могућност изливања у водоток.

-Замена уља у моторима мора се вршити по могућности у сервисима или одговарајућим локацијама ван експлоатационог поља.

-Експлоатационо поље мора да буде опремљено одговарајућим прописаним средствима за прву помоћ.

-Радници запослени на експлоатационом пољу морају да буду заштићени од повреда и морају носити одговарајућа заштитна средства.

-Пре почетка радова на експлоатацији инвеститор је дужан да поднесе пријаву о почетку радова надлежној инспекцији рада.

-Неопходно је урадити посебан елаборат о уређењу градилишта и организацији рада на градилишту у погледу заштите на раду.

Земљани радови

- При извођењу земљаних радова на дубинама већим од 100 cm, морају се предузети заштитне мере против рушења обала.
- Ручно откопавање материјала мора се вршити одозго на доле. Поткопавање је забрањено.
- Приликом машинског ископа материјала, руковалац машине и пословођа морају водити рачуна о сигурности радника који раде у домету машине.
- Ако се у току ископа наиђе на инсталације, радови се морају обуставити док се инсталација прописно не осигура и неопходно је о томе одмах обавестити власника инсталације.
- За силазак радника у ископ и излажење из ископа морају се обезбедити мердевине толике дужине да прелазе изнад ивице ископа најмање 75 cm.
- Пре почетка рада на ископу земље, а увек после временских непогода, мразева или отапања снега, руководиоца радова мора прегледати стање бочних старана ископа и предузети одговарајуће мере ако се за тим укаже потерба.
- Како се радови изводе у близини воде, морају се предузети све позитивне законске мере које су предвиђене за овакву врсту посла.

Грађевинска механизација

- Грађевинска механизација и уређаји, при постављању на место рада морају бити прегледани и проверени у погледу њихове исправности за рад. Прегледи машина и возила од стране стручних и овлашћених лица врше се у прописаним роковима, о чему се мора водити уредна евиденција.
- Дневне и недељне прегледе врши сам руковалац.
- Периодичне прегледе и прегледе после интервенција на машини врше овлашћени механичар и руковалац заједно.
- Машина на којој нису спроведене мере заштите на раду, без обзира на њену исправност, сматра се неисправном и ставља се ван употребе.
- Радници који рукују грађевинским машинама морају бити у потпуности обучени и упознати са начином руковања. Руковање машином се може поверити само лицу старијем од 18 година које је обучено за безбедан рад и које поседује важеће лекарско уверење за те услове рада.
- Бука грађевинских машина не сме да прелази прописану границу.
- Строго је забрањено паркирати машину на узбрдици или низбрдици, као и са подигнутим радним уређајем или кипом.
- Строго је забрањено вршити било какву интервенцију и поправку док је машина у раду или јој ради мотор.
- Радници који раде на машинама са високим вибрацијама морају бити опремљени заштитном опремом на прописани начин.
- Радници који рукују са грађевинским машинама које имају електро погон морају бити заштићени на одговарајући начин.
- Самоходне грађевинске машине морају имати уређај за давање звучних сигнала.

-За рад ноћу, машине и возила морају бити сабдеване прописаним светлосним и другим уређајима.

Багер

-За извођење радова морају се користити машине које су прегледане и испитане у погледу безбедности и здравља на раду и које поседују извештај о прегледу и испуњавању услова за БЗР.

-Строго је забрањено задржавање у зони рада и кретања багера!

-Пре почетка рада багериста мора означити почетак рада, јасно чујним звучним сигналом. Уколико се у току рада појаве кварови који угрожавају сигурност у раду, радови се морају прекинути до отклањања квара.

-За време рада багера строго је забрањено: пењање или силажење са багера, извођење поправки, подешавања или подмазивања, одвраћање пажње багеристе разговором, улазак других лица, нарочито деце, у кабину багера.

-Утовар каменог и растреситог материјала у возило изводи се са стране или од назад, а НИКАДА преко кабине возила. Приликом утовара, возач камиона је дужан да изађе из кабине возила и сачека утовар на безбедном одстојању.

-По завршетку рада багериста је дужан да остави багер на предвиђено, безбедно место, да спусти кашику багера, искључи све механизме и забрави обртање платформе багера.

Превозење материјала

-За превозење материјала из ископа и другог материјала морају се употребљавати искључиво исправна возила која својим карактеристикама одговарају врсти и тежини материјала.

-Возилом смеју управљати лица која поседују возачку дозволу за ту категорију возила.

Електричне инсталације на експлоатационом пољу

-Електричне инсталације, уређаји, опрема морају својом изградом одговарати постојећим техничким прописима. У погледу заштите на раду, ове инсталације морају одговарати одредбама постојећих прописа о заштитним мерама против опасности од удара електричне струје.

-Радници морају бити у потпуности обучени за рад на овим машинама и уређајима и морају се придржавати упутстава за руковање.

-При формирању градилишта електричне инсталације смеју изводити, поправљати и одржавати само стручно оспособљени и квалификовани радници, упознати са могућим опасностима.

-Слободни електрични водови на градилишту морају бити положени тако да не постоји опасност од њиховог механичког оштећења.

-Електрични уређаји смештени на отвореном, морају бити заштићени од атмосферских непогода. Урађаји за укључење и искључење погонске струје морају бити постављени у ормарима на приступачном месту и опремљени опремом за закључавање у искљученом положају.

Рад са опасним материјама

-Запаљиве течности са лако експлозивним испарењима смеју се чувати на градилишту само у посебним складиштима осигураним од пожара и експлозије у смислу постојећих прописа.

-При превозењу, преношењу и коришћењу запаљивих течности морају се примењивати превентивне заштитне мере предвиђене важећим прописима.

Радна снага и средства личне заштите на раду

-Приликом рада сви запослени на градилишту морају се придржавати свих мера и упутстава за БЗР и користити лична заштитна средства која су им дата на употребу. Уколико се запослени не придржавају и не поштују мере за БЗР, као и уколико не користе ЛЗС морају бити упозорени, а потом и удаљени са градилишта од стране шефа градилишта или одговорног лица.

-У радном процесу могу учествовати искључиво радници који су обучени за безбедан и здрав рад и који су здравствено способни за те послове.

-За радове у води или на влажним површинама радници морају имати одговарајућу заштитну опрему предвиђену важећим прописима.

-За радове на отвореном простору и под утицајем атмосферских неприлика, радницима се морају обезбедити лична заштитна средства односно опрема од штетних последица (бунда, рукавице, кишна кабаница и сл.)

-Ради безбедности свих учесника у раду и у току рада, као и особа које се по било ком основу нађу на градилишту неопходно је обезбедити и извршити обележавање опасних места и зона рада, као и поставити одговарајуће знакове упозорења.

НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ ИНФОРМАЦИЈА ОД 2-7

Носилац пројекта VD ZAPADNA MORAVA DOO KRALJEVO из Краљева вршиће радове на земљишту површине од 17.920 м², тј на делу к.п.бр.1375/1 КО Коњевићи и на делу к.п.бр.1 К.О. Трнава - Град Чачак, након добијања водне сагласности.

У прилогу се налази:

- Водни услови за израду пројекта вађења речног наноса са водног земљишта, Ј.В.П.“Србијаводе“ Београд, Водопривредни центар "Морава" Ниш, РЈ "Западна Морава" бр. 10481-1868 од 18.02.2025.год.
- Решење Завода за заштиту природе Србије из Београда, под 03 бр. 021-2162/4 од 26.06.2025.
- Извод о регистрацији привредног субјекта VD ZAPADNA MORAVA DOO KRALJEVO Агенције за привредне регистре 5000222326907

- Решење о издавању лиценце Грађевинском предузећу VD ZAPADNA MORAVA DOO KRALJEVO, Републичке дирекције за воде број 1055918 2024 14843 001 001 325 012 од 03.09.2024.г
- Лист непокретности број 598 К.О. Коњевићи и 262 К.О. Трнава.
- Уговор о закупу водног земљишта број 9137 од 10.09.2024.г.
- Техничка документација експлоатације речног наноса, урађена је од стране "ENHY GROUP DOO ČAČAK" из Чачка.

Носилац пројекта је такође дужан да се при експлоатацији речног наноса у потпуности придржава обележених граница експлоатационог поља и експлоатацију врши према урађеној техничкој документацији. На основу урађене Техничке документације за експлоатацију речног наноса и предвиђено технолошког процеса експлоатације може се констатovati да предметни Пројекат неће значајније утицати на чиниоце животне средине чак ни у акцидентним ситуацијама, уколико се претходно прибаве све неопходне сагласности наложних органа а радови изводе према одобреној Техничкој документацији.

ПОДАЦИ О МОГУЋИМ ТЕШКОЋАМА (ТЕХНИЧКИ НЕДОСТАЦИ ИЛИ НЕПОСТОЈАЊЕ ОДГОВАРАЈУЋЕГ СТРУЧНОГ ЗНАЊА И ВЕШТИНА) НА КОЈЕ ЈЕ НАИШАО НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА

Носилац Пројекта је на основу урађене и одобрене Техничке документације и Решења о водној сагласности претходне године већ обављао наведену делатност на предметном позајмишту. Чињеница је да носилац Пројекта није имао притужби на рад и да је поднео Захтев за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину експлоатације речног наноса на предметној локацији да је свестан значаја са аспекта заштите животне средине.

Носилац пројекта, обзиром на делатност, добро је упознат са проблематиком из домена заштите животне средине тако да и то даје гаранцију да ће и планиране активности спроводити на такав начин да проузрокује најмању могућу промену у животној средини, ризик по животну средину и здравље људи.

КРАТАК ОПИС ПРОЈЕКТА

ПРИЛОГ 1

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице?
1	2	3	4
1.	Да ли извођење, рад или престанак рада подразумевају активности које ће проузроковати физичке промене на локацији (топографија, коришћење земљишта, измену водних	Да	Не, само је у питању коришћење земљишта
2.	Да ли извођење или рад пројекта подразумева коришћење природних ресурса као што су земљиште, воде, материјали или енергија, посебно ресурса који нису обновљиви или који се тешко обезбеђују?	Да, земљиште	Не
3.	Да ли пројекат подразумева коришћење, складиштење, транспорт, руковање или производњу материја или материјала који могу бити штетни по људско здравље или животну средину или који могу изазвати забринутост због постојећих или потенцијалних ризика по људско здравље?	Не	Не
4.	Да ли ће на пројекту током извођења рада или по престанку рада настајати чврсти отпад?	Да, комунални отпад	Не
5.	Да ли ће на пројекту долазити до испуштања загађујућих материја или било каквих опасних, отровних или непријатних материја у ваздух?	Да, издувни гасови радних машина	Не
6.	Да ли ће пројекат проузроковати буку и вибрације, испуштање светлости, топлотне енергије или електромагнетног зрачења?	Да, одређени ниво повећања буке и вибрације	Не
7.	Да ли пројекат доводи до ризика од контаминације земљишта или воде испуштеним загађујућим материјама на тло или у површинске или подземне воде?	Не	Не
8.	Да ли ће током извођења или рада пројекта постојати било какав ризик од удеса који може угрозити људско здравље или животну средину?	Да, ризик у одређеној мери постоји	Не
9.	Да ли ће пројекат довести до социјалних промена, на пример у демографском смислу, традиционалном начину живота, запошљавању?	Не	Не

10.	Да ли постоје било који други фактори које треба анализирати, као што је развој који ће уследити, који би могли довести до последица по животну средину или до кумулативних утицаја са другим, постојећим или планираним активностима на локацији?	Не	Не
11.	Да ли има подручја на локацији или у близини локације, заштићених по међународним или домаћим прописима због својих еколошких, пејзажних, културних или других вредности, која могу бити захваћена утицајем пројекта?	Не	Не
12.	Да ли има подручја на локацији или у близини локације, важних или осетљивих због еколошких разлога, на пример мочваре, водотоци или друга водна тела, планинска или шумска подручја, која могу бити загађена извођењем пројекта?	Не	Не
13.	Да ли има подручја на локацији или у близини локације која користе заштићене, важне или осетљиве врсте фауне и флоре, на пример за насељавање, лежење, одрастање, одмарање, презимљавање и миграцију, а која могу бити загађене реализацијом пројекта?	Не	Не
14.	Да ли на локацији или у близини локације постоје површинске или подземне воде које могу бити захваћене утицајем пројекта?	Не	Не
15.	Да ли на локацији или у близини локације постоје подручја или природни облици високе амбијенталне вредности који могу бити захваћени утицајем пројекта?	Не	Не
16.	Да ли на локацији или у близини локације постоје путни правци или објекти који се користе за рекреацију или други објекти који могу бити захваћени утицајем пројекта?	Не	Не
17.	Да ли на локацији или у близини локације постоје транспортни правци који могу бити загушени или који проузрокују проблеме по животну средину, а који могу бити захваћени утицајем пројекта	Не	Не
18.	Да ли се пројекат налази на локацији на којој ће вероватно бити видљив великом броју људи?	Не	Не
19.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја или места од историјског или културног значаја која могу бити захваћена утицајем пројекта?	Не	Не
20.	Да ли се пројекат налази на локацији у претходно неразвијеном подручју које ће због тога претрпети губитак зелених површина?	Не	Не

21.	Да ли се на локацији или у близини локације пројекта користи земљиште, на пример за куће, вртове, друге приватне намене, индустријске или трговачке активности, рекреацију, као јавни отворени простор, за јавне објекте, пољопривредну производњу, за шуме, туризам, рударске или друге активности које могу бити захваћене утицајем пројекта?	Не	Не
22.	Да ли за локацију и за околину локације постоје планови за будуће коришћење земљишта које може бити захваћено утицајем пројекта?	Не	Не
23.	Да ли на локацији или у близини локације постоје подручја са великом густином насељености или изграђености која могу бити захваћена утицајем пројекта?	Не	Не
24.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја заузетих специфичним (осетљивим) коришћењима земљишта, на пример болнице, школе, верски објекти, јавни објекти који могу бити захваћени утицајем пројекта?	Не	Не
25.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја са важним, високо квалитетним или ретким ресурсима (на пример, подземне воде, површинске воде, шуме, пољопривредна, риболовна, ловна и друга подручја, заштићена природна добра, минералне сировине и др.) која могу бити захваћена утицајем пројекта?	Не	Не
26.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја која већ трпе загађење или штету на животној средини (на пример, где су постојећи правни нормативи животне средине пређени) која могу бити захваћена утицајем пројекта?	Не	Не
27.	Да ли је локација пројекта угрожена земљотресима, слегањем земљишта, клизиштима, ерозијом, поплавама или повратним климатским условима (на пример температурним разликама, маглом, јаким ветровима) које могу довести до проузроковања проблема у животној средини од стране пројекта?	Не	Не

Подносилац захтева:

VD ZAPADNA MORAVA DOO KRALJEVO



B. Ерац

Белизар Ерац

Прилог 2 Графички приказ микро и макро локације



СИТУАЦИЈА

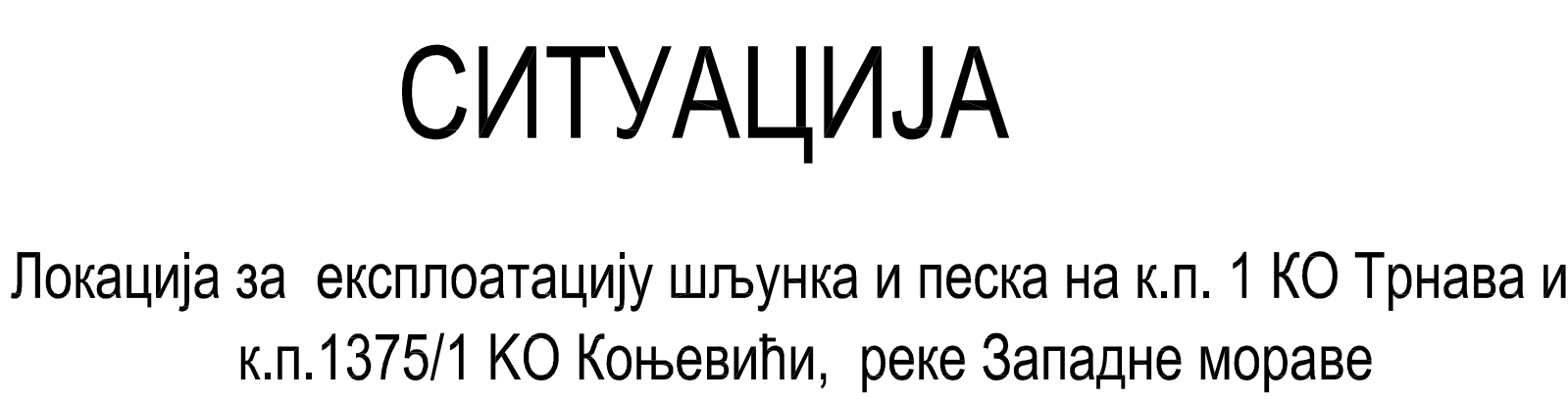
Локација за експлоатацију шљунка и песка на к.п. 1 КО Трнава и к.п.1375/1 КО Коњевићи, реке Западне мораве

СПИСАК КООРДИНАТА И НАДМОРСКИХ ВИСИНА ТАЧАКА			
Ознака, број и назив тачке	Ордината Y [m]	Апсциса X [m]	Девел. остатак
1	4	5	
1	7452806	4859225	
2	7452890	4859239	
3	7452932	4859164	
4	7452943	4859119	
5	7452993	4859111	
6	7453055	4859112	
7	7453039	4859092	
8	7453017	4859080	
9	7452946	4859069	
10	7452872	4859080	
11	7452847	4859114	
12	7452843	4859154	

Легенда

- Граница Катастарских парцела
- Граница Катастарских Општина
- Граница експлоатације

		Privredno društvo za projektovanje, konsalting i inženjering "ENHY GROUP" d.o.o. Čačak		Investitor: „Zapadna Morava“ d.o.o. - Kraljevo ul. Cara Lazara br.102 , 36000 Kraljevo	
Odgovorni projektant: Zoran Bogdanović,dipl.inž.građ.			Datum: maj 2025	Naziv projekta: Eksploataciono polje rečnog nanosa na eksploatacionom polju iz korita reke Zapadne Morave na stacionaži od km 139+350 do km 139+700 na delu k.p. 1 KO Trnava i na delu k.p.1375/1 Konjevići - Grad Čačak	
Projektant:			Datum: maj 2025	Objekat: PROJEKAT EKSPLOATACIJE REČNOG NANOSA	
Saradnik:			Datum: maj 2025	Deo projekta: H	Razmera: 1: 1000
Crtez:				List: 1	
Situacija eksploatacionog polja				Br. crteza: 2	



СПИСАК КООРДИНАТА И НАДМОРСКИХ ВИСИНА ТАЧАКА				
Ознака, број и назив тачке		Ордината Y [m]	Апсциса X [m]	
		Девеет. остатак		
1		4	5	
T1		7452806	4859225	
T2		7452890	4859239	
T3		7452932	4859164	
T4		7452943	4859119	
T5		7452993	4859111	
T6		7453055	4859112	
T7		7453039	4859092	
T8		7453017	4859080	
T9		7452946	4859069	
T10		7452872	4859080	
T11		7452847	4859114	
T12		7452843	4859154	

Легенда

-  Граница Катастарских парцела
 Граница Катастарских Општина
 Граница експлоатације

 ENHY GROUP	Privredno društvo za projektovanje, konsalting i inženjering "ENHY GROUP" d.o.o. Čačak		Investitor: „Zapadna Morava“ d.o.o. - Kraljevo ul. Cara Lazara br.102 , 36000 Kraljevo		
	Odgovorni projektant: Zoran Bogdanović,dipl.inž.građ.	Datum: maj 2025	Naziv projekta: Eksploataciono polje rečnog nanosa na eksploatacionom polju iz korita reke Zapadne Morave na stacionaži od km 139+350 do km 139+700 na delu k.p. 1 KO Trnava i na delu k.p.1375/1 Konjevići - Grad Čačak		
	Projektant:	Datum: maj 2025	Objekat: PROJEKAT EKSPLOATACIJE REČNOG NANOSA		
	Saradnik:	Datum: maj 2025	Deo projekta: H	Razmera: 1: 1000	
Crtez:				List: 1 Br. crteza: 2	

Прилог 3 Извод из АПР-а и Лиценца



5000222326907

ИЗВОД О
РЕГИСТРАЦИЈИ
ПРИВРЕДНОГ СУБЈЕКТА



Република Србија
Агенција за привредне регистре

ОСНОВНИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТАК

Матични / Регистарски број 07154097

СТАТУСИ

Статус привредног субјекта Активан

Са статусом социјалног
предузетништва Не

ПРАВНА ФОРМА

Правна форма Друштво са ограниченом одговорношћу

ПОСЛОВНО ИМЕ

Пословно име VODOPRIVREDNO DRUŠTVO ZAPADNA MORAVA DRUŠTVO SA
OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU KRALJEVO

Скраћено пословно име VD ZAPADNA MORAVA DOO KRALJEVO

ПОДАЦИ О АДРЕСАМА

Адреса седишта

Општина

КРАЉЕВО

Место

КРАЉЕВО

Улица

ЦАРА ЛАЗАРА

Број и слово

102

Спрат, број стана и слово

/ /

Адреса за пријем електронске поште

Е- пошта

zapadnamorava@mts.rs

ПОСЛОВНИ ПОДАЦИ

Подаци оснивања

Датум оснивања

14.04.1955

Време трајања

Време трајања привредног субјекта

Неограничено

Претежна делатност

Шифра делатности

4291

Назив делатности

Изградња хидротехничких објеката

Остали идентификациони подаци

Порески Идентификациони Број (ПИБ)

101261215

Подаци од значаја за правни промет

Текући рачуни

160-0000000007063-33
325-9601700048183-59
200-2364930101929-32
325-9602700048183-54
325-9604700048183-44
325-9500900021519-45
160-0000000007064-30

Контакт подаци

Телефон 1

+381 (0)36 313330

Телефон 2

+381 (0)36 313331

Факс

+381 (0)36 313330

Подаци о статусу / оснивачком акту

Не постоји обавеза овере измена оснивачког акта

Датум важећег статута

Датум важећег оснивачког акта

18.10.2018

Законски (статутарни) заступници

Физичка лица

1. Име

Велизар

Презиме Ерац

ЈМБГ

0911987780056

Функција

В.Д. директора

Ограничење супотписом

не постоји ограничење супотписом



Чланови / Сувласници

Подаци о члану

Пословно име

Republika Srbija - Vlada

Регистарски /
Матични број

07020171

Подаци о капиталу

Новчани

износ

датум

Уписан: 12.000.000,00 RSD

износ

датум

Уплаћен: 12.000.000,00 RSD

31.12.1997

износ(%)

Удео

100,000000000000

Основни капитал друштва

Новчани

износ

датум

Уписан: 12.000.000,00 RSD

износ

датум

Уплаћен: 12 000.000,00 RSD

31.12.1997

Забележбе

1 Тип

Датум

27.10.2006

Текст

Решењем министарства за економску и власничку трансформацију, дирекција за процену вредности капитала бр.1689/98-1-9 од 2.4.1999 верификована је процењена вредност друштвеног капитала у износу од 12.000.000,00 динара изказаног у 20.000 обрачунских акција са стањем на дан 31.12.1997.године.

2 Тип

Датум

25.06.2018

Текст

Уписује се у Регистар привредних субјеката Закључак Владе 24 број: 119-5084/2018. од 31. маја 2018. године о одређивању представника Републике Србије у скупштину ВД Западна Морава доо Краљево. За представника Републике Србије као оснивача Водопривредног друштва Западна Морава доо Краљево, за коју на основу законског овлашћења оснивачка права врши Влада, у Скупштину Водопривредног друштва Западна Морава доо Краљево одређује се Видоје Јевремовић, дипл. економиста из Београда.

Регистратор, Миладин Маглов





Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
- Републичка дирекција за воде -
Бр.: 1055918 2024 14843 001 001 325 012
Датум: 03.09.2024. године
Београд, Немањина 22-26

Водопривредно друштво
ЗАПАДНА МОРАВА ДОО

Бр.

572

25.09.

2024 год.

КРАЉЕВО

На основу члана 120. Закона о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/2012, 101/2016 и 95/2018), Закона о државној управи („Сл. гласник РС”, број 79/2005 и 101/2007), чл. 11. ст. 5. Закона о министарствима („Сл. гласник РС”, бр. 44/2014, 14/2015, 54/2015, 96/2015, 60/2017, 128/20) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 18/2016), решавајући по захтеву подносиоца, Водопривредно друштво „Западна Морава“ д.о.о. Краљево, ул. Цара Лазара, бр.102. Краљево у управној ствари издавања лиценце, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде, вршилац дужности директора Маја Грбић, по овлашћењу министра пољопривреде, шумарства и водопривреде: бр. 001828997 2024 од 04.06.2024. год., доноси

РЕШЕЊЕ

I Издаје се лиценца подносиоцу, Водопривредно друштво „Западна Морава“ д.о.о. Краљево, ул. Цара Лазара бр.102. Краљево за обављање делатности вађења речних наноса из водотока Западна Морава, подслив Морава.

II Важност овог решења је до 03.09.2029. године.

Образложење

Подносилац захтева, Водопривредно друштво „Западна Морава“ д.о.о. Краљево, ул. Цара Лазара бр.102. Краљево матични број: 07154097, ПИБ: 101261215, обратио се овом министарству захтевом бр.229. од 13.03.2024. са документацијом, евидентираног у писарници овог органа под бројем: 1055918 2024 14843 001 001 325 012 дана 20.03.2024. године, за добијање лиценце за обављање делатности вађења речних наноса из водотока на којем нема пловног пута, из водотока Западне Мораве, подслив Морава.

Уз захтев и допуне захтева од 18.06.2024. и 29.07.2024. за издавање лиценце, достављена је сва потребна документација прописана Правилником о условима у погледу техничко-технолошке опремљености и организационе и кадревске оспособљености за добијање лиценце за обављање делатности вађења

речних наноса, као и начину вођења евиденције издатих и одузетих лиценци („Сл. гласник РС”, број 39/2017, 13/2018).

Прегледом достављене документације је утврђено да подносилац захтева испуњава прописане услове за добијање лиценце, са роком важности од 5 година, у складу са чл. 120. Закона о водама.

Правна поука: Решење је коначно у управном поступку и на исто се не може изјавити жалба, већ се против решења може покренути управни спор код Управног суда Србије, у року од 30 дана од дана пријема решења.

Доставити:

- ☐ Водопривредно друштво „Западна Морава“
д.о.о. Краљево, ул. Цара Лазара бр.102.
Краљево
- доносиоцу решења,
- архиви

В.Д. ДИРЕКТОРКЕ

Маја Грбић, дипл. правница

Прилог 4 Мишљења, услови сагласности и уговор

ЈАВНО ВОДОПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ

“СРБИЈАВОДЕ” Београд

Водопривредни центар “Морава” Ниш

РЈ “Западна Морава” Чачак

број: 10481 – 1865

Датум: 18.02.2025 год.

Н И Ш

ИП (612-10481/17.10.2024 год.)

Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд, на основу члана 117. став 1. тачка 24) и став 3, и члана 118. став 2. Закона о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12 и 101/16), Правилника о утврђивању Плана вађења речних наноса („Службени гласник РС“, бр.67/2019), решавајући по захтеву за издавање водних услова наш бр. 10481 од 17.10.2024 год., предузећа ВД „Западна Морава“ д.о.о. - Краљево, ул. Цара Лазара бр. 102, 36000 Краљево (матични број 07020171), Јавно водопривредно предузеће “Србијаводе” Београд, ВПЦ “Морава” Ниш, РЈ “Западна Морава” из Чачка издаје:

ВОДНЕ УСЛОВЕ

Предузећу ВД „Западна Морава“ д.о.о. - Краљево, за израду техничке документације „Пројекат експлоатације речног наноса са спруда у кориту реке Западне Мораве на стациономи од км 139+350 до км 139+700, на делу к.п.бр.1375/1 КО Коњевићи - Град Чачак“.

Вађењем речних наноса треба:

1. обезбедити пропусну моћ речног корита и смањење ризика од поплава;
2. побољшати хидраулички режим течења и струјну слику у речном кориту и обезбедити већу стабилност корита, обала и постојећих водних објеката;
3. смањити негативни утицај на животну средину и очувати природну равнотежу акватичних и приобалних екосистема;
4. обезбедити количине песка и шљунка за тржиште грађевинског материјала.

Предложена локација за експлоатацију речног наноса се налази на локацији на којој је вађење речног наноса дозвољено уз прибављање услова.

Водни услови за израду пројекта за вађење речних наноса (у даљем тексту: пројекат), су:

1. пројекат треба да буде израђен у складу са Планом, уз примену датих ограничења и мера за спречавање, смањење и отклањање негативних утицаја;
2. позајмиште речних наноса се налази на водном земљишту мора бити ван локација на којима Планом није дозвољено вађење речних наноса;
3. пројекат експлоатације наноса мора да садржи: општи део, технички део и графичке прилоге;

А. Општи део пројекта садржи:

1. акт о упису у регистар привредних субјеката лица које је израдило пројекат,
2. акт о упису у регистар привредних субјеката геодетске организације која израдила геодетску подлогу,
3. лиценцу пројектанта, и то лиценцу 313 или 314 издату од Инжењерске коморе Србије,
4. лиценцу за извођење геодетских радова издату од Републичког геодетског завода,
5. атест геодетских уређаја;

Б. Технички део пројекта треба да садржи:

1. опис локације на којој се предвиђа вађење речних наноса,

2. геодетски извештај са подацима снимања локације пре почетка вађења речних наноса,
3. податке о позајмишту, са положајем простора планираних за одлагање материјала и јаловине и приступним путевима,
4. опис технологије рада, расположивог капацитета и радних карактеристика механизације која ће бити ангажована на вађењу речних наноса,
5. приказ врсте и количине материјала и јаловине на позајмишту,
6. табеларни предмер радова на вађењу речних наноса по касетама/кинетама, са приказом процентуалног повећања попречног профила након вађења речних наноса,
7. планирану динамику вађења речних наноса по месецима и збирну динамику, за касете/кинете и цело позајмиште,
8. опис радова и мера које ће предузети у току и по завршетку вађења речних наноса у циљу заштите животне средине (организација санитарних чворова, простор за складиштење нафтних деривата, одржавање машина и др.),
9. мере заштите у случају да при вађењу речних наноса дође до хаваријског изливања нафтних деривата у речни ток,
10. мере заштите на раду;

Ц. Графички прилози пројекта су:

1. прегледна ситуација (1:10000),
 2. катастарско-топографски план зоне извођења радова, у размери $P = 1:1000$ или $P = 1:2500$,
 3. контролни попречни профили у размери 1:100/1000 (2500),
 4. подужни профил експлоатационог поља, са линијом нивоа воде на дан снимања, линијом спруда по осовини, линијом талвега (линија највећих дубина) и границом ископа;
4. уколико се извођење радова на вађењу речних наноса обавља на инундацији, на парцелама које се у катастру непокретности воде као пољопривредно или шумско земљиште, прибавити и у пројекту приложити сагласност надлежног министарства, у складу са законом којим се уређује пољопривредно земљиште, односно законом којим се уређују шуме;
 5. пројектом се не сме предвидети кота ископа нижа од најниже коте постојећег речног дна (талвег);
 6. у подужном правцу вађење речних наноса треба планирати у смеру од низводног профила ка узводном, а у попречном правцу у смеру од матице тока према обали;
 7. на катастарско-топографском плану локације извођења радова јасно учртати позајмиште/кинету и означити време и начин снимања терена које је извршено од стране организације која је овлашћена за ту врсту послова;
 8. на катастарско-топографском плану локације извођења радова приказати контролне попречне профиле са координатама крајњих тачака у државном координатном систему, као и позајмиште са координатама прелома граница;
 9. катастарско-топографским планом треба обухватити речно корито најмање по 50 m узводно и низводно од локације извођења радова;
 10. катастарско-топографски план локације извођења радова треба израдити на основу геодетског снимања терена и попречних профила на међусобном растојању не већем од 25 m;
 11. геодетски снимак за израду катастарско-топографског плана не сме да буде старији од три месеца;
 12. коришћена геодетска опрема мора да испуњава одређене услове тачности, који се потврђују атестом или декларацијом. Мерење позиције треба да буде са мерном несигурношћу до 25 cm, а мерење дубина треба да буде са мерном несигурношћу до 5 cm;
 13. на катастарско-топографском плану треба приказати положај позајмишта и касета из којих се ваде речни наноси, положај постојећих водних објеката, привремених депонија, сепарација, приступних путева, манипулативних површина и контуре обале речног корита;
 14. на прегледној ситуацији и попречним профилима јасно назначити границе катастарских парцела и катастарских општина;

15. на контролним попречним профилима приказати кинету/касете позајмишта, ниво воде на дан снимања, ниски пловидбени/успорени ниво (у случају позајмишта на водном путу) и легенду;
16. попречни профили који су приказани у пројекту вађења речних наноса морају да буду одређени координатама и обележени стабилним реперима на терену;
17. подужни профил позајмишта треба да садржи линију нивоа воде на дан снимања, линију спруда по осовини, линију талвега (линија највећих дубина) и границе ископа;
18. катастарско-топографски план и друге податке геодетских снимања треба дати и у дигиталној форми, у стандардном формату;
19. позајмиште треба поделити на касете или кинете, у зависности од количина наноса и динамике вађења;
20. границе позајмишта утврдити тако да се приликом извођења радова не угрожава стабилност обала у зони утицаја ископа;
21. у пројекту се морају уважити услови из плана у вези положаја и карактеристика кинете (максималне ширине и дубине ископа), као и минимална растојања од обале или регулационих грађевина. Граница експлоатационог поља мора бити удаљена минимум 50м од водних објекта(ножице насипа, регулационих грађевина.);
22. приступне путеве до позајмишта и привремене депоније поставити тако да не представљају препреку текућу при великим водама;
23. предвиђеним вађењем речних наноса не смеју се погоршавати услови санитарне заштите и негативно утицати на стање животне средине. Уколико постоји било каква употреба нафте и њених деривата, у пројекту треба предвидети мере заштите да не дође до загађења водотока;
24. није дозвољено складиштење нафтних деривата (горива, уља и мазива), замена уља, подмазивање и прање механизације на водном земљишту;
25. у пројекту треба навести и означити локације за складиштење горива, уља и мазива, одржавање и прање механизације. Складишта нафтних деривата и погони за одржавање механизације морају да имају канализацију за прихватање отпадних вода и уређај за сепарацију масти и уља;
26. у пројекту треба означити локације и димензије привремених депонија за одлагање извађених речних наноса на водном земљишту. Треба приказати максималну површину, висину и количину речних наноса који се може депоновати;
27. пројекат треба да садржи план за одбрану од поплава, који садржи евакуацију радника и механизације и заштиту привремених депонија у току спровођења одбране од поплава;
28. пројекат треба да буде израђен у складу са техничким нормативима и стандардима;
29. за депоновање речних наноса на водном земљишту, инвеститор у посебном поступку прибавља водна акта;
30. на пројекат треба прибавити водну сагласност, којом се утврђује да је пројекат израђен у складу са водним условима;
31. право на вађење речних наноса стиче се добијањем водне сагласности или закључењем концесионог уговора;
32. за обављање делатности вађења речних наноса правно лице, односно предузетник треба да буде уписано у одговарајући регистар и да поседује лиценцу за обављање делатности вађења речних наноса;
33. Карактеристичне вредности протицаја реке Западне Мораве, х.с. Чачак, према мишљењу РХМЗ-а бр.92-I-309/2012 од 19.06.2012 год. износе:
 - просечан вишегодишњи проток: $Q_{sr} = 39,6 \text{ m}^3/\text{s}$
 - просечна вредност апсолутних макс. годишњих протока: $Q_{sr \text{ max}} = 444 \text{ m}^3/\text{s}$.
34. Да се сви хидраулички прорачуни изврше на основу тачке 33.
35. Пројектом обухватити потребна акта: Акт надлежног органа о сагласности на студију о процени утицаја на животну средину, односно Акт којим се потврђује да није потребна процена утицаја на животну средину и доказе о решеним имовинско-правним односима, као и сагласност надлежног Министарства за пренамену земљишта;
36. За организовану, квалитетну и дугорочну експлоатацију речних наноса са предметног локалитета, у циљу тачног сагледавања састава литолошког профила налазишта, потребно је пре пројектовања, извршити и потребне геотехничке истражне радове путем истражних бушотина или обрадом пробног раскопа терена од стране стручних и овлашћених лица.

- Поред овога може се користити и прогнозни литолошки профил у непосредној близини овог експлоатационог поља, уколико се истим располаже;
37. У Пројекту треба истаћи сврху багеровача, место одлагања материјала, уписати технологију багеровача, типове машина, бегера и динамички план багеровача;
 38. Предвидети начин обележавања експлоатационог поља на терену као и услове несметане контроле багеровача;
 39. Да се по завршетку израде техничке документације - Пројекта, инвеститор обрати овом Јавном водопривредном предузећу са захтевом за издавање водне сагласности у складу са прописима;
 40. Водни услови престају да важе ако се у року од годину дана од дана њиховог издавања не поднесе захтев за издавање водне сагласности.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Предузеће ВД „Западна Морава“ д.о.о. - Краљево, ул. Цара Лазара бр. 102, 36000 Краљево (матични број 07020171), поднело је захтев наш бр. 10481 од 17.10.2024 год., у поступку израде техничке документације – „Пројекат експлоатације речног наноса са спруда у кориту реке Западне Мораве на стационажи од км 139+350 до км 139+700, на делу к.п.бр. 1 КО Трнава и на делу к.п.бр.1375/1 КО Коњевићи - Град Чачак“.

Уз захтев је достављена следећа документација:

- Решење о издавању лиценце за обављање делатности вађења речних наноса бр. 1055918 2024 14843 001 001 325 012 од 03.09.2024 год. – Републичка дирекција за воде;
- Извод о регистрацији привредног субјекта – АПР образац од 24.01.2020 год. – Агенција за привредне регистре;
- Листови непокретности за к.п.бр.1375/1 КО Коњевићи - Град Чачак, - <https://katastar.rgz.gov.rs/>;
- Уговор о закупу водног земљишта у јавној својини Републике Србије – бр. 9137 од 10.09.2024 год..

Приликом разматрања захтева коришћена је техничка и планска документација:

- Генерални пројекат уређења Западне Мораве – Октобар 2008 - Институт за водопривреду „Јарослав Черни“ Београд.
- План вађења речних наноса 2023 године до новембра 2025 године („Службени гласник РС“, бр.112/2023).

На основу достављене документације, као и документације са којом располаже стручна служба ЈВП Србијаводе, утврђено је следеће:

На основу члана 117. Закона о водама („Сл.гласник РС“, бр.30/10, 93/12 и 101/16), објекат и радови су типа 24 – вађење и депоновање на водном земљишту: речних наноса, камена и другог материјала из корита водотока, спрудова, речних алувиона и са обала природних водотока, природних и вештачких акумулација; тресета за хортикултуру; рекултивацију експлоатационог поља и непосредне околине, по завршеном вађењу. Такође, на основу чл.43 Закона о водама („Сл.гласник РС“, бр.30/10, 93/12 и 101/16), у смислу водне делатности, у питању је „уређење водотока и заштита од штетног дејства вода...“.

Право на вађење речног наноса (сагласно члану 89 Закона о водама) стиче се добијањем водне сагласности или закључењем концесионог уговора, што подразумева и обавезу решавања имовинских питања на парцелама на којима се вади речни нанос и постављају привремени објекти потребни за извођење радова;

За обављање делатности вађења речног наноса правно лице, односно предузетник, треба да буде уписано у одговарајући регистар (члан 90 Закона о водама) и да поседује лиценцу за обављање делатности вађења речног наноса. Лиценца за обављање делатности вађења речног наноса из водног пута издаје се на захтев правног лица, односно предузетника, решењем министарства

надлежног за послове саобраћаја, а за обављање делатности вађења речног наноса из водотока на којима нема пловног пута и са водног земљишта, ради уређења режима вода, решењем Министарства пољопривреде и заштите животне средине, на период од пет година;

Инвеститор је у обавези да за коришћење водног земљишта регулише имовинске односе, као и да плаћа накнаду, у складу са Законом о водама.

Хидрографски подаци локације:

- | | |
|---------------------------|--------------------------------------|
| - најближи водоток: | Река Западна Морава |
| - слив/поделив: | Западна Морава |
| - водно подручје: | Морава |
| - водно тело: | Западна Морава од ушћа Ибра до бране |
| | ХЕ Међувршје |
| • категорија водног тела: | река |
| • број: | 199 |
| • идентификација: | ZMOR_2 |

Хидролошки подаци локације:

- најближа хидролошка станица: „Чачак“ на око 6 км узводно од предметне локације;
- карактеристични хидролошки подаци:
 - $Q_{sr} = 39,6 \text{ m}^3/\text{s}$,
 - $Q_{sr \text{ max}} = 444 \text{ m}^3/\text{s}$.

Подаци о локацији:

- локација/насеље: атар села Коњевићи – град Чачак;
- катастарске парцеле: 1 КО Трнава и на делу к.п.бр.1375/1 КО Коњевићи - Град Чачак у листу непокретности воде се као земљиште у јавној својини Републике Србије, а по култури воде се као – *река*;
- општина/град: Чачак;
- управни округ: Моравички.
- На посматраној деоници основно корито реке Западне Мораве је нерегулисано. Локација експлоатационог поља налази се у зони која је означена као зона где је **потребно вађење наноса**.
- Координате тачака експлоатационог поља:

Тачка	X	Y
T1	7 452 806	4 859 225
T2	7 452 890	4 859 239
T3	7 452 932	4 859 164
T4	7 452 943	4 859 119
T5	7 452 993	4 859 111
T6	7 453 055	4 859 112
T7	7 453 039	4 859 092
T8	7 453 017	4 859 080
T9	7 452 946	4 859 069
T10	7 452 872	4 859 080
T11	7 452 847	4 859 114
T12	7 452 843	4 859 154

Сходно условима из диспозитива решења, техничка документација треба да буде у складу са одредбама Закона о водама („Сл.гласник РС“, бр.30/10, 93/12 и 101/16), смерницама Стратегије управљања водама на територији Републике Србије („Сл.гласник РС“, бр.3/17) - Водопривредна основа Србије, Законом о планирању и изградњи („Сл.гласник РС“, бр.74/09, ...), другим прописима, уз обавезне прилоге који су дефинисани Правилником о утврђивању План вађења речних наноса („Службени гласник РС“, бр.67/2019).

Условом број 20. дата је обавеза инвеститору да се по завршетку израде техничке документације на основу чл.120. Закона о водама („Сл.гласник РС„ бр.30/10, 93/12 и 101/16) обрати овом Јавном водопривредном предузећу са захтевом за издавање водне сагласности у складу са прописима.

Водни услови су уписани у Уписник водних услова у смислу члана 130. Закона о водама, под бројем 48.

Доставити:

- Подносиоцу захтева
- Водна књига
- Архива



Руководилац ВПЦ „Морава” Ниш

Драгана Симић, дипл.правник

Република Србија
ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ
Нови Београд, Јапанска бр. 35
Тел: +381 11/2093-802; 2093-803
Факс: + 381 11/2093-867

На основу члана 9. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка, 14/16, 95/18-други закон и 71/21) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16, 95/18–аутентично тумачење и 2/23- Одлука УС) поступајући по захтеву број 401 од 06.06.2025. године, Водопривредног друштва „ЗАПАДНА МОРАВА” д.о.о. улица Цара Лазара бр. 102, 36000 Краљево, за издавање услова заштите природе за експлоатацију речног наноса са водног земљишта са спруда у кориту реке Западне Мораве, наспрам стационаже од km 139+350 до km 139+700 са дела кат. парц. бр. 1 у КО Трнава, град Чачак и дела кат. парц. бр. 1375/1 КО Коњевићи, град Чачак, Завод за заштиту природе Србије, дана 26.06.2025. године под 03 бр. 021-2162/4, доноси

РЕШЕЊЕ

1. Подручје на којем се планира експлоатација речног наноса са водног земљишта са спруда реке Западне Мораве не налази се унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, у складу са Законом о заштити природе.
2. Предметна локација се налази у обухвату еколошког коридора од националног значаја – река Западна Морава, еколошке мреже Републике Србије у складу са чланом 4. став 4. Уредбе о еколошкој мрежи Републике Србије („Службени гласник РС”, број 102/10).
3. Предметно подручје налази се у обухвату станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста риба и бескичмењака: вијуница (*Cobitis elongata*), Кеслерова кркуша (*Gobio kessleri*), гавчица (*Rhodeus amarus*), балкански вијун (*Sabanejewia balcanica*), речна шкољка (*Unio crassus*) и дивљих врста птица: жалар слепић (*Charadrius dubius*), водомар (*Alcedo atthis*), према Прилогу 1 и 2 Правилника о проглашењу строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник” бр. 5/20, 47/11, 32/16 и 98/16).

Сходно тачкама 1., 2., и 3., издају се услови заштите природе:

- 1) Планиране активности предвидети на предметном подручју које се налази на делу кат. парц. бр. 1 у КО Трнава, град Чачак и дела кат. парц. бр. 1375/1 КО Коњевићи, град Чачак, које је одређено следећим координатама датим у захтеву:

тачка	Y	X
T1	74 52 806	48 59 225
T2	74 52 890	48 59 239
T3	74 52 932	48 59 164
T4	74 52 943	48 59 119
T5	74 52 993	48 59 111
T6	74 53 055	48 59 112
T7	74 53 039	48 59 092
T8	74 53 017	48 59 080
T9	74 52 946	48 59 069
T10	74 52 872	48 59 080
T11	74 52 847	48 59 114
T12	74 52 843	48 59 154

- 2) У границама поља за вађење речног наноса, радови на рашчишћавању терена, вађењу и извлачењу речног наноса могу да се изводе у периоду пре 15. априла и након 31. јула, како би избегли узнемиравање поменутих строго заштићених врста птица које се гнезде на предметном подручју и строго заштићених врста риба јер овај период представља време њиховог мреста;
- 3) Забрањено је преграђивање реке Западне Мораве током експлоатације;
- 4) Забрањено је извођење радова ноћу;
- 5) Забрањено је изводити радове у воденом огледалу ван дефинисане експлоатационе површине;
- 6) Забрањено је уклањање крајречне вегетације, а на остатку простора максимално ограничити уклањање зељасте, жбунасте и шумске вегетације која је значајна за гнежђење, исхрану и зимовалиште, одмориште и ноћилиште за птице и друге животињске врсте;
- 7) Забрањено је угрожавање биодиверзитета и геодиверзитета опасним и штетним материјама и средствима, отпадом и грађевинским материјалом на предметном подручју;
- 8) Забрањено је уништавање и нарушавање станишта као и уништавање и узнемиравање дивљих врста;
- 9) Забрањено је извођење радова који би довели до замућења воде у периоду дужем од 3 (три) дана;
- 10) Забрањено је упуштање отпадних вода приликом испирања наноса у реку Западну Мораву;
- 11) Забрањена је промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност коридора;
- 12) Забрањено је депоновања јаловине на простору вађења у самом приобаљу, као и на површинама под природном и полуприродном вегетацијом (појединачна или групе стабала у приобаљу, ливаде, пашњаци, тршњаци итд.);
- 13) Забрањено је вршити сервис и ремонтовање машина, средстава и опреме на површини вађења речног наноса;
- 14) Пројектом дефинисати простор за депоновање извађеног речног наноса у коме треба да су обезбеђени услови складиштења без могућности загађења водотока, земљишта и ваздуха у окружењу у складу са Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др.закон, 43/11 –одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 – др.закон, 95/18 – др.закон и 94/24 и др. закон);
- 15) Пројектом предвидети бафер заштитну зону зеленог појаса око поља експлоатације;
- 16) За извођење радова који изискују уклањање високе дрвенасте вегетације на државном и приватном земљишту обавезна је сагласност и дознака надлежног шумског газдинства ЈП „Србијашуме”;
- 17) Манипулативне површине експлоатационог поља морају бити јасно дефинисане;
- 18) Током извођења радова, сагласно Закону о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 96/21), ниво буке не сме прећи граничне вредности за радну средину;
- 19) Комунални и сав остали отпад настао током радова мора да буде привремено складиштен на прописан начин до његовог коначног збрињавања на место које одреди надлежна комунална служба а у складу са Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др.закон и 35/23) према коме се управљање отпадом врши на начин којим се обезбеђује контрола и примена мера смањења: а) загађења вода, ваздуха и земљишта; б) опасности по биљни и животињски свет; в) опасности од настајања удеса, експлозија или

- пожара; г) негативних утицаја на пределе и природна добра посебних вредности;
д) нивоа буке и непријатних мириса;
- 20) Пројектом дефинисати да је у току радова на предметној површини вађења речног наноса и околини потребно предузети све мере како би се спречило изливање горива, мазива и других штетних и опасних материја у водоток;
- 21) Предвидети да се у случају акцидентног загађења површинских вода и земљишта тренутно обуставе сви радови, и да се ангажују надлежне институције и предузеће овлашћено за санирање;
- 22) У случају изливања штетних материја у водоток, потребно је извршити одговарајуће анализе воде и предузети мере санације и заштите живог света реке, а гориво, мазиво и друге штетне материје адекватно сакупљати и евакуисати до прописане локације, у складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Службени гласник РС”, број 95/24);
- 23) Уколико се у току радова наиђе на геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла имати својство природне вредности, налазач је дужан да пријави Министарству заштите животне средине и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе до доласка овлашћеног лица, у складу са члана 99. Закона о заштити природе;
- 24) Пројектом дефинисати да се, уколико се током периода дозвољеног за радове на експлоатационом пољу евидентирају активна гнезда са јајима и/или младунцима птица које се гнезде на спрудовима, у вегетацији, на тлу или стаблима, радови и активности морају обуставити до излетања младунаца;
- 25) Обавеза инвеститора је да стручним сарадницима Завода за заштиту природе Србије омогући приступ локацији током године у циљу праћења стања на локалитету и околини;

Експлоатација:

- 26) Забрањено је експлоатацијом ићи испод талвега;
- 27) Забрањено је отварање фреатске (слободне) издани;
- 28) Забрањено вршити сепарацију експлоатисаног материјала у приобаљу, изузев на месту намењеном за сепарацију;
- 29) Радови при експлоатацији морају се изводити тако да не ремете хидролошки режим, пре свега квантитативне карактеристике реке Западне Мораве, односно да не изазивају негативне последице локалног карактера;
- 30) Експлоатацијом материјалне сме се угрозити стабилност природне обале за велику воду;
- 31) У условима високих водостаја реке предвидети активности и мере које ће спречити појаву секундарних и паралелних токова на подручју са ког се вади речни нанос.
4. Ово решење не ослобађа подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.
5. У складу са чланом 9. став 18. Закона о заштити природе, Пројекат експлоатације је потребно доставити Заводу за заштиту природе Србије ради прибављања мишљења о испуњености услова заштите природе из овог решења.
6. За све друге радове/активности на предметном подручју или промене пројектне документације, потребно је поднети нови захтев.
7. Врста радова обавезује носиоца Пројекта на поштовање услова заштите природе, као и свих обавеза дефинисаних Законом о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 94/24). С тим у вези, у случају потребе израде Студије о процени утицаја на животну средину, иста треба бити израђена у складу са условима заштите природе из овог решења.

8. Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања овог решења не отпочне радове и активности за које је ово решење издато, дужан је да поднесе захтев за издавање новог решења.
9. Такса за издавање стручне основе за издавање акта о условима заштите природе у износу од 27.400,00 динара одређена је у складу са Законом о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03, 61/05, 5/09, 54/09, 50/11, 93/12, 65/13-други закон, 83/15, 112/15, 113/17, 3/2018 - исправка, 86/19, 90/19- исправка, 144/20, 138/22, 92/23, 94/24 и Усклађеним динарским износима из Тарифе републичких административних такси 59/24 и 63/24) – Тарифни број 186а, став 2. тачка 2) подтачка (3).

Образложење

Водопривредно друштво „ЗАПАДНА МОРАВА” д.о.о. улица Цара Лазара бр. 102, 36000 Краљево, обратило се Заводу за заштиту природе Србије дана 06.06.2025. године, захтевом заведеним под 03 бр. 021-2162/1, за издавање услова заштите природе за експлоатацију речног наноса са водног земљишта са спруда у кориту реке Западне Мораве, наспрам стационаже од km 139+350 до km 139+700 са дела кат. парц. бр. 1 у КО Трнава, град Чачак и дела кат. парц. бр. 1375/1 КО Коњевићи, град Чачак.

Уз захтев је достављена следећа документација:

- Извод из АПРа;
- Листови непокретности за кат.парц. бр. 1 КО Трнава и кат.парц. бр. 1375/1 КО Коњевићи, град Чачак;
- Ситуациони план локације експлоатационог поља на КТП-у са координатама експлоатационог поља Р 1:1000;
- Ситуациони план локације експлоатационог поља на орто-фото подлози са координатама експлоатационог поља Р 1:1000;
- Водни услови ЈВП „Србијаводе” бр. 10482-1868 од 18.02.2025. године;
- Решење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Републичке дирекције за воде – Лиценца за обављање делатности вађења речних наноса број 1055918 2024 14843 001 001 325 012 од 03.09.2024. године
- Уговор о закупу водног земљишта у јавној својини Јавног водопривредног предузећа „Србијаводе” Београд, бр. 9137 од 10.09.2024. године;
- Технички опис;
- Доказ о уплати РАТ.

Увидом у достављени захтев утврђено је да се на експлоатационом простору дефинисаном у подтачки 1) овог решења планира вађење песка и шљунка из речног наноса реке Западне Мораве.

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара и документацију Завода за заштиту природе Србије, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђени су услови из диспозитива овог решења. Предметно подручје на којем се планира вађење речног наноса не налази се унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите у складу са Законом о заштити природе.

Предметна локација се налази у обухвату еколошког коридора од националног значаја – река Западна Морава, еколошке мреже Републике Србије у складу са чланом 4. став 4. Уредбе о еколошкој мрежи Републике Србије.

Предметно подручје се налази у границама предложеног Подручја од значаја за Заједницу (pSCIs) под називом „Западна Морава”, дела еколошке мреже Натура 2000 у складу са прописом Европске уније – Директивом о очувању природних станишта и дивљих биљних и животињских врста (Council Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora), чије стање је неопходно очувати и у будућем периоду унапредити. Ово подручје је идентификовано у складу са обавезама Републике Србије у процесу приступања Европској унији и она значајно доприноси одржавању или обнављању у повољном статусу заштите природних типова станишта и/или врста, и доприноси кохерентности европске еколошке мреже Натура 2000. Подручје „Западна Морава” селектовано је због присуства међународно значајних врста: вијуница (*Cobitis elongata*) и барска корњача (*Emys orbicularis*) које су строго заштићене према Прилогу 1 Правилника о проглашењу строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива. Поред ових врста, предметно подручје налази се у обухвату станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста риба: Кеслерова кркуша (*Gobio kessleri*), гавчица (*Rhodeus amarus*), балкански вијун (*Sabanejewia balcanica*), речне шкољке (*Unio crassus*) и птица: жалар слепић (*Charadrius dubius*) и водомар (*Alcedo atthis*), у складу са Прилогом 1 и 2 Правилника о проглашењу строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива.

Период мреста риба и гнежђења птица траје од 15. априла до 31. јула.

Имајући у виду наведено, дефинисани су услови заштите природе као у диспозитиву овог решења и посебно су временски ограничени радови, сагласно подтачки 2) овог Решења, јер период размножавања наведених врста птица и риба, оквирно траје, од 15. априла до 1. августа.

Планиране активности могу се реализовати под условима дефинисаним овим решењем.

На основу свега наведеног, одлучено је као у диспозитиву овог решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Министарству заштите животне средине у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се предаје Заводу за заштиту природе Србије, уз доказ о уплати Републичке административне таксе у износу од 590,00 динара на текући рачун, бр. 840-0000031395845-78, позив на број 7401379251 по моделу 97.



Достављено:

- ① - Подносиоцу захтева
- Министарству заштите животне средине
- Сектор за заштиту природе, ваздуха и озонског омотача
- Министарству рударства и енергетике,
- Сектор за геологију и рударство, Одсек рударске инспекције
- Град Чачак
- Градска управа за инспекцијске послове
- Архиви х 2

Јавно водопривредно предузеће

„Србијаводе“ Београд

Булевар уметности 2а

Број: 9137

Датум: 10.09.2024

УГОВОР О ЗАКУПУ ВОДНОГ ЗЕМЉИШТА У ЈАВНОЈ СВОЈИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Закључен дана 10.09. 2024. године, у Београду, између уговорних страна:

1) **Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд**, са седиштем у Београду, градска општина Нови Београд, улица Булевар уметности 2а, матични број: 17117106, порески идентификациони број: 100283824, које заступа директор Горан Пузовић, дипл. инж. пољ. (у даљем тексту: Закуподавац); и

2) **ВД „Западна Морава“ д.о.о. Краљево**, са седиштем у Краљеву, ул. Цара Лазара 102, 36000 Краљево, матични број: 07154097, порески идентификациони број: 101261215, које заступа в.д. директора Велизар Ерац (у даљем тексту: Закупац).

Уговорне стране сагласно констатују:

1) да је водно земљиште, које је предмет овог уговора, добро од општег интереса, у јавној својини Републике Србије и да је, као јавно водно добро, неотуђиво;

2) да се овај уговор закључује на основу члана 10а став 2. Закона о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др. закон), за намене утврђене чланом 10. став 2. тачка 10) овог закона, у складу са чл. 42. и 43. Уредбе о давању у закуп водног земљишта у јавној својини („Службени гласник РС“, бр. 50/19 и 2/23 – одлука УС) и у складу са Одлуком о утврђивању почетне висине закупнине по којој се водно земљиште у јавној својини може дати у закуп („Службени гласник РС“, број 40/19), а након спроведеног поступка прикупљања писмених понуда путем јавног оглашавања и доношења Решења о давању у закуп водног земљишта број 2920/1 од 9.07.2024. године, које је донео Закуподавац;

3) да је Закупац, на основу јавног огласа Закуподавца за прикупљање писмених понуда за давање у закуп водног земљишта у јавној својини, објављеног у дневном листу „Вечерње новости“, дана 19.02.2024. године, поднео благовремену и исправну понуду број 2920 од 11.03.2024. године (у даљем тексту: Понуда), која чини саставни део овог уговора;

4) да се водно земљиште, које је предмет овог уговора, може користити искључиво за вађење речног наноса, у складу са Правилником о утврђивању плана вађења речних наноса („Службени гласник РС“, број 112/23), што је од интереса за очување или побољшање водног режима;

5) да Закупац поседује лиценцу за обављање делатности вађења речних наноса;

6) да се овим уговором уређују међусобна права и обавезе уговорних страна, у вези давања у закуп водног земљишта у јавној својини Републике Србије, ради вађења речног наноса.

1. Предмет уговора

Члан 1.

Закуподавац даје Закупцу у закуп водно земљиште у јавној својини Републике Србије, водоток Западна Морава, шифра локације ZZ_ZAM_5, стационажа од км 139+350 до км 139+700, површина 17920 m², дела катастарске парцеле број 1 КО Трнава, општина/град Чачак, и дела катастарске парцеле број 1375/1 КО Коњевићи, општина/град Чачак, по цени од 37,00 динара по m², у границама утврђеним катастарско-топографском ситуацијом локације, са обележеним координатама темена експлоатационог поља (у даљем тексту: водно земљиште):

T1	7452806	4859225
T2	7452890	4859239
T3	7452932	4859164
T4	7452943	4859119
T5	7452993	4859111
T6	7453055	4859112
T7	7453039	4859092
T8	7453017	4859080
T9	7452946	4859069
T10	7452872	4859080
T11	7452847	4859114
T12	7452843	4859154

Члан 2.

Закупац не може давати у подзакуп или на коришћење водно земљиште из члана 1. овог уговора другом лицу.

Право стечено на основу водне сагласности не може се, без сагласности Закуподавца, који је издао водну сагласност, пренети на друго лице.

2. Права и обавезе

Члан 3.

Закупац се обавезује да водно земљиште из члана 1. овог уговора користи наменски, искључиво ради вађења речног наноса, у складу са пројектом вађења речног наноса и водном сагласношћу.

Вађење речних наноса без водне сагласности и законом прописане лиценце за обављање делатности вађења речног наноса није дозвољено.

Уговорне стране су сагласне да Закуподавац не сноси одговорност за исхођовање сагласности и других аката од стране надлежних носилаца јавних овлашћења неопходних за добијање водних аката за експлоатацију речног наноса на предметној локацији.

Члан 4.

Закупац се обавезује да:

- 1) пријави Закуподавцу почетак радова на вађењу речног наноса;
- 2) обезбеди приступне путеве и локацију за депоновање извађеног речног наноса;
- 3) доставља Закуподавцу, једном месечно и то до петог у текућем месецу за претходни месец, извештај о извађеним количинама речног наноса;
- 4) омогући, ради обављања радова у складу са законом, приступ водном земљишту Закуподавцу или лицима овлашћеним од стране Закуподавца;
- 5) омогући, ради контроле начина коришћења водног земљишта, приступ водном земљишту Закуподавцу или лицима овлашћеним од стране Закуподавца;
- 6) редовно измирује обавезе по основу закупнине за водно земљиште, на начин предвиђен овим уговором;
- 7) обавести Закуподавца уколико дође до одузимања или престанка важења лиценце за обављање делатности вађења речних наноса, у року од три дана од дана правноснажности решења о њеном одузимању.

Члан 5.

Закупац се обавезује да уредно измирује своје обавезе по основу накнаде за воде, односно накнаде за извађени речни нанос, у складу са законом, а на основу решења издатог од стране надлежног органа.

Члан 6.

У току коришћења водног земљишта из члана 1. овог уговора, Закупац се обавезује да својим поступцима и радњама неће угрозити водни режим или довести у питање редовно обављање водне делатности, нити угрозити јавни интерес у обављању те делатности, да неће угрожавати водне објекте и спровођење одбране од поплава и леда, као и да ће водно земљиште користити са пажњом доброг привредника.

Члан 7.

Закупац се обавезује да ће евентуалну штету коју проузрокује у речном кориту или водним објектима отклонити о свом трошку, према упутству Закуподавца или надлежног државног органа.

Уколико Закупац не отклони штету из става 1. овог члана, уговорне стране су сагласне да штету може отклонити Закуподавац, о трошку Закупца.

Закупац одговара за штету коју претрпи треће лице, услед неиспуњења обавеза предвиђених овим уговором.

Члан 8.

Закуподавац има право да ограничи или прекине вађење речног наноса на водном земљишту, у случају угрожавања водног режима, водних објеката, одбране од поплаве и леда или у другим ванредним околностима, ако је угрожен јавни интерес.

Закупац је дужан да, одмах по обавештењу Закуподавца о насталим променама из става 1. овог члана, ограничи или прекине вађење речног наноса, без права на накнаду штете и накнаду трошкова.

Закупац је дужан да одмах прекине вађење речног наноса, када извади количине речног наноса које су утврђене водном сагласношћу.

Члан 9.

Закуподавац не сноси одговорност за штету коју Закупац евентуално претрпи на водном земљишту из члана 1. овог уговора, у случају наилазак великих вода, неодговарајућег водног режима или на било који други начин, без кривице Закуподавца.

Члан 10.

Она уговорна страна, која није у могућности да изврши своје обавезе, из разлога више силе, дужна је да о томе одмах обавести другу уговорну страну.

3. Закупнина

Члан 11.

Укупна закупнина за водно земљиште из члана 1. овог уговора, за годину дана закупа, износи 663.040,00 динара.

Закупац се обавезује да за прву годину закупа, односно за период од закључења овог уговора до 31. децембра 2024. године, плати закупнину сразмерно периоду трајања закупа, на основу фактуре Закуподавца, на текући рачун Закуподавца број: 200-2402180103002-46, са позивом на број уговора, у року од 15 дана од дана испостављања фактуре.

Износ закупнине из става 1. овог члана умањује се за износ депозита, који износи 66.304,00 динара, који је Закупац уплатио на текући рачун Закуподавца, на основу јавног огласа за прикупљање писмених понуда, који је претходио доношењу Решења о давању у закуп.

Закупнину за другу годину закупа, усклађену са годишњим индексом потрошачких цена, који објављује државни орган у чијој су надлежности послови статистике, Закупац је у обавези да плати у року од 15 дана од дана пријема фактуре (посебног обрачуна) од Закуподавца.

Члан 12.

Поред закупнине из члана 11. овог уговора, Закупац је дужан да, у прописаним роковима, плаћа и све друге законом утврђене водне и друге накнаде, односно јавне дажбине, као и да сноси остале трошкове који настану поводом коришћења водног земљишта и реализације овог уговора.

4. Средство обезбеђења

Члан 13.

Закупац је дужан да на дан закључења овог уговора преда Закуподавцу, као средство финансијског обезбеђења за извршење уговорних обавеза, две бланко (соло) менице, свака у висини годишње закупнине.

Менице из става 1. овог члана морају бити евидентирани у Регистру меница и овлашћења Народне банке Србије, оверене печатом и потписане од стране овлашћеног лица. Уз менице из става 1. овог члана мора бити достављено уредно попуњено и оверено менично овлашћење – писмо на име обезбеђења плаћања закупнине, а у корист рачуна Закуподавца број: 200-2402180103002-46, да се меница може наплатити, са роком важења 30 дана дужим од рока за испуњење обавеза Закупца из овог уговора. Такође, уз менице из става 1. овог члана, Закупац мора доставити копију картона депонованих потписа, који је издат од стране пословне банке коју Закупац наводи у меничном овлашћењу – писму. Потпис овлашћеног лица на меници и меничном овлашћењу – писму, мора бити идентичан са потписом или потписима са картона депонованих потписа.

У случају промене овлашћеног лица, уговорне стране сагласно констатују да менично овлашћење – писмо остаје на снази.

Закуподавац ће уновчити меницу, у случају да Закупац не плати закупнину или не изврши другу обавезу предвиђену овим уговором, у року и на начин предвиђен ставом 1. овог уговора.

Закуподавац ће Закупцу вратити нереализоване менице, одмах по истеку њиховог рока важења.

5. Рок важења уговора

Члан 14.

Овај уговор се закључује на одређено време, за период важења Плана вађења речног наноса, односно почев од дана закључења овог уговора до 16. децембра 2025. године.

6. Престанак важења уговора

Члан 15.

Овај уговор престаје да важи протеком периода на који је закључен из члана 14. овог члана.

Члан 16.

Закуподавац може раскинути овај уговор уколико Закупац не плати закупнину на начин из члана 11. овог уговора или водно земљиште не користи за намену утврђену овим уговором, уколико Закупац не извршава обавезе утврђене чланом 4. овог уговора, као и у случају неизвршавања других уговорних обавеза.

У случајевима из става 1. овог члана, овај уговор се сматра раскинутим уколико Закупац, у року од 15 дана од првог писаног позива Закуподавца, не испуни своју уговорну обавезу.

Закуподавац може раскинути овај уговор уколико Закупац водно земљиште изда у подзакуп или на коришћење трећем лицу, даном обавештења Закупца о раскиду уговора из овог разлога.

У случају раскида овог уговора из разлога наведених у ст. 1, 2. и 3. овог члана, Закуподавац ће своја евентуална потраживања према Закупцу наплатити из средства финансијског обезбеђења из члана 13. овог уговора, односно принудним путем, а Закупац нема право на повраћај уплаћене закупнине и евентуалну накнаду штете за уложена средства у уређаје и опрему за вађење речног наноса.

Члан 17.

Закупац може раскинути овај уговор, у року од 15 дана од дана истека важења водне сагласности, уколико је извадио све количине речног наноса одобрене водном сагласношћу.

У случају из става 1. овог члана, Закупац има право на повраћај дела уплаћене закупнине за другу годину закупа, почев од дана подношења захтева за раскид овог уговора.

7. Завршне одредбе

Члан 18.

Сва обавештења у вези извршавања обавеза из овог уговора, уговорне стране ће слати једна другој препорученом поштом на адресу уговорних страна регистровану код Агенције за привредне регистре.

О промени адресе, свака уговорна страна ће обавестити другу уговорну страну, у року од пет дана од дана настанка промене.

Члан 19.

Саставни део овог уговора је катастарско топографска ситуација локације са обележеним координатама темена експлоатационог поља из члана 1. овог уговора.

Члан 20.

Сва спорна питања до којих може доћи у примени овог уговора, уговорне стране ће покушати да реше споразумно, у доброј вери, а уколико у томе не успеју, уговорне стране су сагласне да ће се спор решити пред стварно и месно надлежним судом.

Члан 21.

Овај уговор је сачињен у шест истоветних примерака, од којих по три примерка за сваку уговорну страну.

20
За Закуподавца
Директор



Горан Пузовић, дипл. инж. пољ.

За Закупца
В. д. директора



Велизар Ерац

Прилог 5 Препис листа непокретности



Република Србија
Републички геодетски завод
Геодетско-катастарски информациони систем

* Број листа непокретности: 262

katastar.rgz.gov.rs/eKatastarPublic | 17.10.2024. 13:08:05

Подаци катастра непокретности

Подаци о непокретности	f0a44931-cd40-4a05-abee-a0cd3f718bbb
Матични број општине:	71242
Општина:	ЧАЧАК
Матични број катастарске општине:	744280
Катастарска општина:	ТРНАВА
Датум ажурности:	16.10.2024. 14:35
Служба:	ЧАЧАК
1. Подаци о парцели - А лист	
Потес / Улица:	ЈАСЕЊЕ
Број парцеле:	1
Површина m²:	53464
Број листа непокретности:	262
Подаци о делу парцеле	
Број дела:	1
Врста земљишта:	ОСТАЛО ЗЕМЉИШТЕ
Култура:	РЕКА
Површина m²:	53464
Имаоци права на парцели - Б лист	
Назив:	РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Лице уписано са матичним бројем:	НЕ (више информација)
Врста права:	СВОЈИНА
Облик својине:	ЈАВНА СВОЈИНА
Удео:	1/1
Терети на парцели - Г лист	

*** Нема терета ***

Забележба парцеле

*** Нема забележбе ***

* Извод из базе података катастра непокретности.



Република Србија
Републички геодетски завод
Геодетско-катастарски информациони систем

* Број листа непокретности: 598

katastar.rgz.gov.rs/eKatastarPublic | 17.10.2024. 13:09:17

Подаци катастра непокретности

Подаци о непокретности	0d37d862-e45b-46fa-bda5-5f47a780951b
Матични број општине:	71242
Општина:	ЧАЧАК
Матични број катастарске општине:	744450
Катастарска општина:	КОЊЕВИЋИ
Датум ажурности:	16.10.2024. 14:35
Служба:	ЧАЧАК
1. Подаци о парцели - А лист	
Потес / Улица:	КОЊЕВАЧКО ПОЉЕ
Број парцеле:	1375/1
Површина m ² :	52015
Број листа непокретности:	598
Подаци о делу парцеле	
Број дела:	2
Врста земљишта:	ЗЕМЉИШТЕ У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ
Култура:	РЕКА
Површина m ² :	52015
Имаоци права на парцели - Б лист	
Назив:	РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Лице уписано са матичним бројем:	НЕ (више информација)
Врста права:	СВОЈИНА
Облик својине:	ЈАВНА СВОЈИНА
Удео:	1/1
Терети на парцели - Г лист	

*** Нема терета ***

Забележба парцеле

*** Нема забележбе ***

* Извод из базе података катастра непокретности.